

Plán péče o Přírodní památku Pod lesem

**na období
2025 -2036**

Plán péče je odborný a koncepční dokument ochrany přírody, který na základě údajů o dosavadním vývoji a současném stavu zvláště chráněného území navrhuje opatření na zachování nebo zlepšení stavu předmětu ochrany ve zvláště chráněném území a na zabezpečení zvláště chráněného území před nepříznivými vlivy okolí v jeho ochranném pásmu. Plán péče slouží jako podklad pro jiné druhy plánovacích dokumentů a pro rozhodování orgánů ochrany přírody. Pro fyzické ani právnické osoby není závazný. Realizaci plánu péče zajišťuje orgán ochrany přírody příslušný ke schválení péče, a to v součinnosti s vlastníky a nájemci dotčených pozemků postupy podle § 68 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

Obsah

1. Základní údaje o zvláště chráněném území	3
1.1 Základní identifikační údaje	3
1.2 Údaje o lokalizaci území v rámci územně správního členění ČR	3
1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí	4
1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma	7
1.5 Překryv území s jiným typem ochrany	7
1.6 Kategorie IUCN	8
1.7 Předmět ochrany ZCHÚ	8
1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu	8
1.7.2 Předmět ochrany – současný stav	8
1.8 Cíl ochrany	11
2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany	13
2.1 Popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů	13
2.1.1 Stručný popis území a jeho přírodních poměrů	13
2.1.2 Přehled zvláště chráněných a významných ohrožených druhů rostlin a živočichů	24
2.1.3 Výčet a popis významných přirozených disturbančních činitelů působících v území v minulosti a současnosti	35
2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti a současnosti	35
2.3 Související plánovací dokumenty, správní akty a opatření obecné povahy	37
2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch	38
2.4.1 Základní údaje o lesích na lesních pozemcích	38
2.4.2 Základní údaje o rybnících, vodních nádržích a tocích	39
2.4.3 Základní údaje o útvarech neživé přírody	Chyba! Záložka není definována.
2.4.4 Základní údaje o plochách mimo lesní pozemky	40
2.5 Souhrnné zhodnocení stavu předmětů ochrany, výsledků předchozí péče, dosavadních ochrannářských zásahů do území a závěry pro další postup	40
2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize	42
3. Plán zásahů a opatření	43
3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ	43
3.1.1 Rámcové zásady péče o ekosystémy a jejich složky nebo zásady jejich jiného využívání	43
3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území	47
3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností	48
3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu	48
3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území	48
3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností	48
3.6 Návrhy na vzdělávací a osvětové využití území	48
3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území	49
4. Závěrečné údaje	49
4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů činností)	49
4.2 Použité podklady a zdroje informací	50

4.3 Seznam používaných zkratk	51
4.4. Podklady pro plán péče zpracoval	52
5. Přílohy	53

1. Základní údaje o zvláště chráněném území

1.1 Základní identifikační údaje

evidenční číslo:	1890
kategorie ochrany:	přírodní památka
název území:	Pod lesem
druh právního předpisu, kterým bylo území vyhlášeno:	nařízení
orgán, který předpis vydal:	Správa CHKO Labské pískovce
číslo předpisu:	č. 2/2023 ze dne 11.4.2013
datum platnosti předpisu:	11.4.2013
datum účinnosti předpisu:	26.4.2013

1.2 Údaje o lokalizaci území v rámci územně správního členění ČR

kraj:	Ústecký
okres:	Děčín
obec s rozšířenou působností:	Děčín
obec s pověřeným obecním úřadem:	Děčín
obec:	Jílové
katastrální území:	Jílové u Děčína Modrá u Děčína

Příloha:

M1 – Orientační mapa s vyznačením území

1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Zvláště chráněné území:

Katastrální území: Jílové u Děčína (660043)

Číslo parcely dle KN	Číslo parcely dle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku dle KN	Způsob využití pozemku dle KN	Výměra celková dle KN (m ²)	Výměra v ZCHÚ (m ²)
513		Trvalý travní porost		1895	1895
536		Ostatní plocha	Neplodná půda	429	429
538/1		Ostatní plocha	Jiná plocha	3745	3745
807/1		Trvalý travní porost		2945	2834
807/7		Orná půda		5257	3916
807/15		Trvalý travní porost		10554	6634
807/21		Trvalý travní porost		3152	3152
807/22		Orná půda		4557	2212
807/ 27		Trvalý travní porost		3416	2426
825/1		Trvalý travní porost		3416	4532
3549/1		Trvalý travní porost		15652	6281
Celkem					38056

Katastrální území: Modrá u Děčína (697834)

Číslo parcely dle KN	Číslo parcely dle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku dle KN	Způsob využití pozemku dle KN	Výměra celková dle KN (m ²)	Výměra v ZCHÚ (m ²)
26/2		Ostatní plocha	Neplodná půda	2728	2728
27/2		Trvalý travní porost		7178	7178
29/4		Ostatní plocha	Neplodná půda	1339	1339
32/1		Ostatní plocha	Jiná plocha	2432	2432
35/5		Lesní pozemek		778	778
38/1		Trvalý travní porost		10089	10089

38/2		Trvalý travní porost		408	408
40		Trvalý travní porost		5044	373
81/1		Trvalý travní porost		9288	9288
85/1		Lesní pozemek		21185	316
87/3		Trvalý travní porost		30220	30220
89/1		Ostatní plocha	Jiná plocha	412	412
106/1		Ostatní plocha	Neplodná půda	1108	272
125/4		Trvalý travní porost		16157	16157
186		Lesní pozemek		124	124
231/3		Trvalý travní porost		5638	5638
231/4		Ostatní plocha	Neplodná půda	466	466
239/4		Trvalý travní porost		20249	20249
242/1		Trvalý travní porost		13689	13689
242/2		Trvalý travní porost		8220	8220
242/3		Trvalý travní porost		753	753
242/6		Trvalý travní porost		471	471
243		Trvalý travní porost		68	68
998/2		Ostatní plocha	Ostatní komunikace	1398	174
1008/1		Ostatní plocha	Ostatní komunikace	806	806
1113/2		Lesní pozemek		5193	5193
1226/1		Trvalý travní porost		4857	4847

1264/1		Ostatní plocha	Neplodná půda	191	191
1264/2		Ostatní plocha	Neplodná půda	1057	1057
1264/3		Ostatní plocha	Neplodná půda	376	376
1268/1		Trvalý travní porost		5850	5850
1268/2		Trvalý travní porost		6371	6371
1268/3		Trvalý travní porost		1243	1243
1268/4		Trvalý travní porost		4184	4184
1271		Ostatní plocha	Neplodná půda	802	802
1272		Trvalý travní porost		1219	1219
1273		Ostatní plocha	Neplodná půda	659	659
1282/2		Ostatní plocha	Neplodná půda	652	652
Celkem					165292

Výměra celých parcel v MZCHÚ byla určena dle KN, výměra částí parcel z GIS.

Ochranné pásmo:

Ochranné pásmo není vyhlášené, je jím tedy dle § 37 zákona č. 114/1992 Sb. pás do vzdálenosti 50 m od hranice ZCHÚ.

Příloha:

M2 – Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v ha	Vyhlášené OP plocha v ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v ha
lesní pozemky	0,6411			
vodní plochy	-----		zamokřená plocha	
			rybník nebo nádrž	
			vodní tok	
trvalé travní porosty	17,4681			
orná půda	0,6128			
ostatní zemědělské pozemky				
ostatní plochy	1,6128		neplodná půda	0,8971
			ostatní způsoby využití	0,7157
zastavěné plochy a nádvoří	-----			
plocha celkem	20,3348			

1.5 Překryv území s jiným typem ochrany

národní park:
chráněná krajinná oblast (včetně zóny):
překryv s jiným typem ochrany:
mezinárodní statut ochrany:

ne
CHKO Labské pískovce, VI zóna
CHOPAV Severočeská křída
ne

Natura 2000
ptačí oblast:
evropsky významná lokalita:

CZ0421006 Labské pískovce
CZ0420500 Libouchecké bučiny

1.6 Kategorie IUCN

VI - území pro péči o stanoviště/druhy

1.7 Předmět ochrany ZCHÚ

1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu

“Předmětem ochrany přírodní památky je komplex zachovalých druhově bohatých lučních společenstev s výskytem vzácných a ohrožených druhů rostlin a živočichů”.

1.7.2 Předmět ochrany – současný stav

A. ekosystémy

ekosystém	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis ekosystému	kód předmětu ochrany*
T1.9 Střídavě vlhké bezkolencové louky (6410 Bezkolencové louky na vápnitých, rašelinných nebo hlinito-jílovitých půdách <i>Molinion cearuleae</i>)	60%	Středně vysoké zapojené luční prostory s převládajícími travinami vykazující místy přechody k ovsíkovým loukám a širokolistým suchým trávníkům. Z charakteristických druhů se zde vyskytují kostřava červená (<i>Festuca rubra</i> agg.), k. luční (<i>F. pratensis</i>), ovsíř pýřitý (<i>Avenula pubescens</i>), bukvice lékařská (<i>Betonica officinalis</i>), pcháč bahenní (<i>Cirsium palustre</i>), kohoutek luční (<i>Lychnis flos-cuculi</i>), ostřice chabá (<i>Carex flacca</i>), o. obecná (<i>C. nigra</i>), o. prosová (<i>C. panicea</i>), oman vrbolistý (<i>Inula salicina</i>), ojediněle bezkolenec modrý (<i>Molinia caerulea</i> s. l.), místy je hojný krvavec toten (<i>Sanquisorba officinalis</i>), naopak vzácnější druhy jsou hadí mord nízký (<i>Scorsonera humilis</i>) a svízel severní (<i>Galium boreale</i>). Louky v Jílovém u Děčína hostí bohatou populaci prstnatce májového (<i>Dactylorhiza majalis</i>) čítající stovky rostlin. Na většině luk se vyskytuje hojně i ocún jesenní (<i>Colchicum autumnale</i>). Z široké spektra společenstva hmyzu jsou přítomny reliktní druhy, z nichž byl zde potvrzen výskyt např. mandelinky <i>Chaetocnema subcoerulea</i> a nosatce <i>Grypus equiseti</i> . Z motýlů je nejvýznamnější přítomnost modrásků rodu <i>Phengaris</i> , Segmenty A, B, C, D2, D3, E, F.	a

T1.5 Vlhké pcháčové louky	do 5 %	Vlhké až mokré hustě zapojené louky s dominantními travinami a hojným výskytem prstnatce májového (<i>Dactylorhiza majalis</i>), řazené do as. <i>Crepido paludose-Juncetum acutiflori</i> , kterou tvoří druhy: sítina ostrokvětá (<i>Juncus acutiflorus</i>), s. klubkatá (<i>Juncus conglomeratus</i>), blatouch bahenní (<i>Caltha palustris</i>), kozlík dvoudomý (<i>Valeriana dioica</i>), štírovník močálový (<i>Lotus uliginosus</i>), pryskyřník zlatožlutý (<i>Ranunculus auricomus</i> agg.), ostřice obecná (<i>Carex nigra</i>), o. prosová (<i>C. panicea</i>) a pcháč bahenní (<i>Cirsium paluste</i>). Maloplošně jsou zastoupené louky s dominantní skřipinou lesní (<i>Scirpus sylvaticus</i>) as. <i>Scirpetum sylvatici</i> , a louky s tužebníkem jilmovým (<i>Filipendula ulmaria</i>) as. <i>Lysimachio vulgaris-Filipenduletum ulmariae</i> . Z široké spektra společenstva hmyzu jsou přítomny reliktní druhy, z nichž byl zde potvrzen výskyt např. mandelinky <i>Chaetocnema subcoerulea</i> a nosatci <i>Grypus equiseti</i> a <i>Tournotaris bimaculata</i> , z motýlů <i>Heteropterus morpheus</i> . Z obratlovců je nejvýznamnější zmije <i>Vipera berus</i> . Segmenty A, D1.	a
T1.1. Mezofilní ovsíkové louky (6510 Nížinné sečené louky <i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)	30%	Louky s hojným zastoupením kostřavy červené (<i>Festuca rubra</i>), psinečku obecného (<i>Agrostis capillaris</i>), tomky vonné (<i>Anthoxanthum odoratum</i>), biky ladní (<i>Luzula campestris</i> agg.), ovsíku vyvýšeného (<i>Arrhenatherum elatius</i>) a ovsíře pýřitého (<i>Avenula pubescens</i>), z bylin se hojně vyskytují pryskyřník prudký (<i>Ranunculus acris</i> subsp. <i>acris</i>), jitrocel kopinatý (<i>Plantago lanceolata</i>), šťovík kyselý (<i>Rumex acetosa</i>), máchelka srstnatá (<i>Leontodon hispidus</i>) a štírovník růžkatý (<i>Lotus corniculatus</i>), přítomny jsou svízel bílý (<i>Galium album</i>), rožec obecný luční (<i>Cerastium holosteoides</i> subsp. <i>triviale</i>), lomikámen zrnatý (<i>Saxifraga granulata</i>) a pryskyřník hlíznatý (<i>Ranunculus bulbosus</i>). Louky s druhově bohatým společenstvem hmyzu, především z řad fytofágů, predátorů, ale také florikolních druhů. Segmenty A, B, F.	a, b

* podkladem pro procentuální odhad podílu plochy přírodního stanoviště byly výsledky mapování biotopů Natura 2000, jedná se o procentuální odhad z celkové plochy lučních porostů

B. druhy

druh	stupeň ohrožení**	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace	kód předmětu ochrany*
Prstnatec májový (<i>Dactylorhiza majalis</i>)	C3 (NT), §3	Silná vitální populace čítající tisíce rostlin. Prstnatec májový roste na střídavě vlhkých bezkolencových loukách a na pcháčových loukách v místech s vysokou hladinou spodní vody, která je tu těsně pod povrchem. Jedná se o louky v segmentech A, B, C a D1. V letech 2017 – 2019 bylo provedeno sčítání pomocí dronu, kdy bylo v segm. A zjištěno 2 242 rostlin, v segm. B 2 757 rostlin, a v segm. D1 3 rostliny (Bělohoubek, Hůda 2017, Hůda, Kazda 2018, Kazda 2019). V roce 2023 bylo při opětovném sčítání zjištěno v segm. B 921 rostlin a v segm. D1 619 rostlin (V. Hůda – ústní sdělení). V roce 2022 proběhlo pozemní sčítání rostlin, kdy v segm. A bylo napočítáno 780 rostlin, v segm. B 466 rostlin, v segm. C 396 rostlin, v segm. D1 250 rostlin a v segm. D3 1 rostlina (Marková 2022).	a
Vstavač osmahlý (<i>Orchis ustulata</i>)	C1t (CR), §2	Vymizelý druh. Druh byl nalezen v roce 2011 na výslunné stráni nad obcí Kamenec v počtu 5 rostlin (Bauer 2011), segment E – prostřední louka. Potom co zde myslivci vysypali krmivo pro zvěř (P. Bauer – ústní sdělení) nebyl druh na lokalitě opětovně nalezen (Tutková 2015, Bauer, Tutková 2018). Na vymizení druhu se podílel i špatně prováděný management v letech 2014 – 2018 (Chmelová 2018), kdy část pokosené hmoty zůstávala v louce.	a
Modrásek bahenní <i>Phengaris nausithous</i>	ČS:NT, SO	Lokální druh mezo-až hygrofilních luk vyvíjející s monofágně na krvavci <i>Sanguisorba officinalis</i> a paraziticky v kolononiích mravenců <i>Myrmica</i> ssp., především <i>Myrmica rubra</i> . Jednotky až desítky jedinců	a
Modrásek očkovaný <i>Phengaris telejus</i>	ČS:NT, SO	Lokální druh mezo-až hygrofilních luk vyvíjející s monofágně na krvavci <i>Sanguisorba officinalis</i> a paraziticky v kolononiích mravenců <i>Myrmica</i> ssp., především <i>Myrmica rubra</i> . Jednotky až desítky jedinců	a

**stupeň ohrožení dle červených seznamů ČR:

Rostliny:

Grulich V. (2012): Red List of vascular plants of the Czech Republic: 3rd edition. – Preslia 84: 631-645. - první údaj

Grulich V. & Chobot K. (eds) (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. –

Příroda, Praha, 35: 1-178. - údaj v závorce

§1,§2,§3 - kategorie ohrožení dle vyhlášky 395/1992 Sb.

*kód předmětu ochrany:

a = předmět ochrany spadá pod definici předmětu ochrany dle zřizovacího předpisu ZCHÚ

b = předmět ochrany překrývající se EVL/PO (v závorce je uveden kód stanoviště dle vyhl. č. 166/2005 Sb., hvězdičkou (*) jsou označena prioritní stanoviště a druhy)
c = další významný ekosystém nebo jeho složka, který je navržen k doplnění mezi předměty ochrany ZCHÚ (viz i kap. 3.4)

1.8 Cíl ochrany

A. ekosystémy

ekosystém	cíl ochrany	indikátory cílového stavu
T1.9 Střídavě vlhké bezkolencové louky (6410 Bezkolencové louky na vápnitých, rašelinných nebo hlinito-jílovitých půdách <i>Molinion cearuleae</i>)	Zachování ekosystému v dostatečné rozloze s výskytem charakteristických druhů rostlin.	<ul style="list-style-type: none"> rozloha ekosystému (zachovat stav z roku 2022) zachování přirozeného stanovištního charakteru s reprezentativními a významnými rostlinnými druhy (bukvice lékařská, hadí mord nízký, krvavec toten, ocún jesenní, oman vrboolistý, ostřice chabá, o. obecná, o. prosová, prstnatec májový, svízel severní) bez invazních a expanzních druhů (třtina křovištní) přítomnost druhově bohatého společenstva hmyzu, vč. reliktních mandelinky <i>Chaetocnema subcoerulea</i> a nosatce <i>Grypus equiseti</i> přítomnost modrásků rodu <i>Phengaris</i>
T1.5 Vlhké pcháčové louky	Zachování ekosystému v dostatečné rozloze s výskytem charakteristických druhů rostlin.	<ul style="list-style-type: none"> rozloha ekosystému (zachovat stav z roku 2022) zachování přirozeného stanovištního charakteru s reprezentativními a významnými rostlinnými druhy (blatouch bahenní, kozlík dvoudomý, ostřice obecná, o. prosová prstnatec májový, pryskyřník zlatožlutý, sítina ostrokvětá, škarda bahenní, štírovník močálový, tužebník jilmový) bez invazních a expanzních druhů přítomnost druhově bohatého společenstva hmyzu, vč. např. reliktní mandelinky <i>Chaetocnema subcoerulea</i> a nosatci <i>Grypus equiseti</i> a <i>Tournotaris bimaculata</i>, případně z motýlů <i>Heteropterus morpheus</i> výskyt zmije <i>Vipera berus</i>

T1.1. Mezofilní ovsíkové louky (6510 Nížinné sečené louky <i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)	Zachování ekosystému v dostatečné rozloze s výskytem charakteristických druhů rostlin.	<ul style="list-style-type: none"> rozloha ekosystému (zachovat stav z roku 2022) zachování přirozeného stanovištního charakteru s reprezentativními a významnými rostlinnými druhy (kostřava červená, ovsík vyvýšený, ovsíř pýřitý, psineček obecný, tomka vonná, lomikámen zrnatý, pryskyřník hlíznatý, p. prudký, rožec obecný luční, svízel bílý, štírovník růžkatý) bez invazních a expanzních druhů (třtina křovištní) přítomnost druhově bohatého společenstva hmyzu, především z řad fytofágů, predátorů, ale také florikolních druhů.
--	--	--

B. druhy

druh	cíl ochrany	indikátory cílového stavu
Prstnatec májový (<i>Dactylorhiza majalis</i>)	Zachování populace v dostatečné velikosti a rozsahu.	<ul style="list-style-type: none"> počet rostlin (průměrná velikost metapopulace je 1000 rostlin) počet luk s výskytem prstnateců (zachovat stav z roku 2022)
Modrásek bahenní <i>Phengaris nausithous</i>	Populace v dostatečné velikosti.	<ul style="list-style-type: none"> počet jedinců počet ploch s výskytem druhu a jeho živné rostliny životaschopná populace
Modrásek očkovaný <i>Phengaris telejus</i>	Populace v dostatečné velikosti.	<ul style="list-style-type: none"> počet jedinců počet ploch s výskytem druhu a jeho živné rostliny životaschopná populace

2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany

2.1 Popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů

2.1.1 Stručný popis území a jeho přírodních poměrů

Chráněné území tvoří komplex druhově bohatých lučních společenstev cca 7 km západně od Děčína mezi obcemi Jílové u Děčína a Modrá u Děčína na úbočí Holého vrchu a je tvořeno několika vzájemně oddělenými enklávami. Přírodní památka se nachází na severním okraji rozsáhlého komplexu zemědělských půd (převážně pastviny) a ze severu a severovýchodu na ní navazují lesní porosty. Celková rozloha lokality je cca 20,3 ha. Nadmořská výška území se pohybuje od 370 m n.m. po 440 m n.m. Lokalita je charakterizována mírným sklonem s jižní expozicí.

Geomorfologie. Území přírodní památky se z hlediska geomorfologického členění je součástí součástí provincie České vysočiny, Krušnohorské podprovincie, dále je vymezena oblastí Krušnohorská hornatina, s geomorfologickým celkem Děčínská vrchovina, podcelek Děčínské Stěny, okrsek Sněžnická hornatina.

Sněžnická hornatina zaujímá západní část CHKO Labské pískovce a je vytvořena na křídových pískovcích od cenomanu až po střední turon s ojedinělými průniky neovulkanických hornin. Mezi těmito nevulkanickými elevacemi je nejvýznamnější Holý vrch (528 m n.m.), který se nachází v těsné blízkosti severního výběžku přírodní památky.

Geologie. Geologickým podkladem je dle geologické mapy 1: 50 000 kvartérní kamenitý až hlinito-kamenitý sediment (deluviální), event. na části území s výskytem kamenných až hlinito-kamenitých (deluviálních) sedimentů ze svrchní křídvy. Nad zájmovou lokalitou se nachází Holý vrch vulkanického původu s výskytem olivinického nefelininu, amalcimitu a leucitu třetihorního stáří. V jeho těsném okolí se vyskytují třetihorní subvulkanické bazaltoidní brekcie. Část půdního skeletu i matečného substrátu je kromě křídových sedimentů tvořen právě zvětralými úlomky hornin z Holého vrchu.

Půdním pokryvem je kambizem – kambizem modální mesobazická, modální eutrofní a dystrická.

Podnebí. Zájmové území se nachází v klimatické oblasti MT2 – mírně teplé, mírně vlhké s průměrnou roční teplotou vzduchu 7–8 °C, ročním srážkovým úhrnem 550–650 mm.

Hydrologie. Údolím mezi Libouchcem a Děčínem protéká levostranný přítok Labe - Jílovský potok. Na území přírodní památky se nenacházejí žádné trvalé vodní plochy a ani vodoteče, kromě drobné vodoteče v dílčí ploše D, místy jsou v jarním období drobné tůňky v nejpodmáčenějších částech luk. Převážná část PP byla v minulosti odvodněna melioracemi včetně okolní zemědělské půdy. Meliorační zařízení se stávají postupně nefunkčními.

Fytogeografie. Botanicky se lokalita nachází v mezofytiku ve fytogeografickém okrese 25. Krušnohorské podhůří (Libouchecká plošina) a je z jihu obklopenofytogeografickým okresem 45. Verneřické středohoří a ze severu 46. Labskými pískovci.

Potenciální přirozená vegetace. Na území by bez vlivu člověka vznikla společenstva černýšových dubohabřin (*Melampyro nemorosi-Carpinetum*). Porosty charakteru dubohabřin jsou vyvinuty v přilehlých lesních partiích (ochranné pásmo PP).

Flora a vegetace. Přírodní památka je tvořena souborem druhově pestrých luk vyskytujících se na střídavě vlhkých až vlhkých stanovištích, která hostí bohatou populaci zákonem chráněného prstnatce májového (*Dactylorhiza majalis*), dalšími významnými druhy zde jsou hadí mord nízký (*Scorzonera humilis*), kozlík dvoudomý (*Valeriana dioica*), ostřice Hartmanova (*Carex hartmanii*), sítina ostrokvětá (*Juncus acutiflorus*) a svízel severní (*Galium boreale*). Díky jejich jižní a jihovýchodní orientaci se na zdejších loukách nachází řada teplomilných druhů, které se vyskytují vzácně v Labských pískovcích, jsou to bukvice lékařská (*Betonica officinalis*), jehlice trnitá (*Ononis spinosa*), jetel horský (*Trifolium montanum*), len počistivý (*Linum catharticum*), oman vrboolistý (*Inula salicina*), pcháč bezlodyžný (*Cirsium acaule*), p. bělohlavý, prvosenka jarní (*Primula veris*), sveřep vzpřímený (*Bromus erectus*) a tužebník obecný (*Filipendula vulgaris*).

Většina luk patří mezi střídavě vlhké bezkolencové louky (T1.9, svaz *Molinion caeruleae*). Tato luční společenstva se vyvíjejí na stanovištích s výrazným kolísáním hladiny spodní vody během roku, a proto jsou tyto louky tvořeny směsicí druhů vlhkých, střídavě vlhkých, mezofilních až sušších půd. Z charakteristických druhů zde nalezneme bukvici lékařskou, hadí mord nízký, kohoutek luční (*Lichnis flos-cuculi*), krvavec toten (*Sanquisorba officinalis*), oman vrboolistý, ostřici chabou (*Carex flacca*), o. obecnou (*C. nigra*), o. prosovou (*C. panicea*), svízel severní a trávy bezkolence modrý (*Molinia caerulea* s. lat.), kostřavu červenou (*Festuca rubra* agg.), k. luční (*F. pratensis*), ovsíř pýřitý (*Avenula pubescens*) a třeslici prostřední (*Briza media*). V loukách v Jílovém u Děčína se hojně vyskytuje prstnatec májový (*Dactylorhiza majalis*) – stovky jedinců a ocún jesenní (*Colchichum autumnale*) – desítky až nižší stovky rostlin. Louky u Kamence reprezentují nejsušší typ bezkolencových luk (as. *Molinietum caeruleae* var. *Bromus erectus*) s charakteristickým výskytem sveřepu vzpřímeného (*Bromus erectus*).

Na nejvlhčích stanovištích s trvale vysokou hladinou spodní vody držící se celoročně na povrchu půdy se vyvinula společenstva pcháčových luk (T1.5, svaz *Calthion*) s hojným výskytem sítiny ostrokvěte asociace *Crepido paludosae-Juncetu acutiflori*, skřípiny lesní (*Scirpus sylvaticus*) asociace *Scirpetum sylvatici* a tužebníku jilmového (*Filipendula ulmaria*) asociace *Lysimachio vulgaris-Filipendulaetum ulmariae*. Druhově nejbohatší jsou porosty tvořené sítinou ostrokvětou, ve kterých se hojně vyskytuje prstnatec májový. Z charakteristických druhů v nich nalezneme blatouch bahenní (*Caltha palustris*), kohoutek luční (*Lichnis flos-cuculi*), kozlík dvoudomý, ostřici obecnou (*Carex nigra*), o. prosovou (*C. panicea*), pcháč bahenní (*Cirsium paluste*), pomněnku bahenní (*Myosotis palustris* agg.), pryskyřník zlatožlutý (*Ranunculus auricomus* agg.), sítinu klubkatou (*Juncus conglomeratus*), svízel bahenní (*Galium palustre*), škardu bahenní (*Crepis paludosa*) a štirovník bažinný (*Lotus uliginosus*).

Na sušších stanovištích se vyskytují ovsíkové louky (T1.1, svaz *Arrhenatherion*), pro které jsou charakteristické druhy bika ladní (*Luzula campestris* agg.), jitrocel kopinatý (*Plantago lanceolata*), kostřava červená (*Festuca rubra* agg.), máchelka srstnatá (*Leontodon hispidus*), lomikámen zrnatý (*Saxifraga granulata*), ovsík vyvýšený (*Arrhenatherum elatius*), ovsíř pýřitý (*Avenula pubescens*), pryskyřník hlíznatý (*Ranunculus bulbosus*), p. prudký (*Ranunculus acris* subsp. *acris*), psineček obecný (*Agrostis capillaris*), rožec obecný luční (*Cerastium holosteoides* subsp. *triviale*), svízel bílý (*Galium album*), štirovník růžkatý (*Lotus corniculatus*), šťovík kyselý (*Rumex acetosa*) a tomka vonná (*Anthoxanthum odoratum*).

Okraje luk jsou často lemovány porosty křovin tvořenými především trnkami (*Prunus spinosa*), hlohy (*Crataegus* spp.) a růžemi (*Rosa* spp.). Na ně navazují lesy, především dubohabřiny (L3.1) a na vlhkých stanovištích a podél potůčků pak olšiny (L2.2). Lesy jsou povětšinou součástí ochranného pásma přírodní památky.

Fauna. Zoogeograficky se území přiřazuje k úseku provincie listnatých lesů, polohou je na rozhraní zoogeografických okresů Českého středohoří a Krušnohorského podhůří (Buchar 1983).

Do současné podoby platnosti plánu péče (AOPK 2013) byly zapracovány entomologické průzkumy zaměřené na fytofágní skupiny brouků (Strejček 2006), z nichž bylo potvrzeno 43 druhů mandelinek (Chrysomelidae), dva druhy zrnokazů (Bruchidae), jeden druh větevníčka (Anthribidae) a 67 druhů nosatců (Curculionidae). Nejvýznamnějším byl dřepčík *Chaetocnema subcoerulea* (Kutschera, 1864) (ČS: EN, R) - stenotopní druh vlhkých lokalit nížin až pahorkatin, oligofág na sítinách *Juncus* spp., hlavně na *J. arti-culatus* (Čížek 2006), Strejček et al. (2020) shrnuje jeho nálezy z Labských pískovců krom předmětného ZCHÚ také ze Hřenska, Krásné Lípy, Maxiček, Srbské Kamenice, Tisé a Vlčí Hory, druh znám také ze sousedního Šluknovska (Čížek 2006). Z dalších významnějších druhů je uváděn v Čechách vzácný nosatec *Phyllobius betulinus* (Bechstein & Scharfenberg, 1805) vázaný na břízy *Betula* spp. Strejček et al. (2020) jej krom sledovaného ZCHÚ uvádí také z Bynovce a Loubí. Z doporučení pro podporu fytofágních brouků zmiňuje Strejček (2006) pravidelnou seč a odstranění hmoty, vč. střídavého ponechání 1/3 jednotlivých ploch nesečených.

Řada průzkumů zde byla cílena k vyhodnocení populací mokřadních modrásků rodu *Phengaris* Doherty, 1891 (Blažej 2006, Vrabec 2009, Čámská et al. 2011). Z denních motýlů bylo Čámskou et al. (2011) potvrzeno 22 vesměs hojných druhů se širokou ekologickou nikou; silně ohrožení jsou modrásci *Phengaris nausithous* (Bergsträsser, 1779) a *P. teleius* (Bergsträsser, 1779), v rámci NATURA 2000 je chráněn přástevník *Euplagia quadripunctaria* (Poda, 1761), v červeném seznamu je v kategorii téměř ohrožených uveden ohniváček *Lycaena virgaureae* (Linnaeus, 1758). Mezi nalezenými druhy motýlů je rozlišeno pět monofágních, čtyři oligofágní a 14 polyfágních druhů, z hlediska pohyblivosti 10 druhů s uzavřenými populacemi (sedentární) a 13 s otevřenými populacemi (migranti). Čámská et al. (2011) uvádí dále 21 druhů mravenců, z nichž řada druhů má vztah spíše k lesním a křovinatým leům obklopujícím louky a do travních porostů pouze pronikají za potravou. Z rodu *Formica* (uvedeného mezi ZCHDŽ v kategorii ohrožené druhy) jsou potvrzeny čtyři druhy (*F. cunicularia* Latreille, 1798, *F. fusca* Linnaeus, 1758, *F. pratensis* Retzius, 1783 a *F. sanguinea* Latreille, 1798).

Na části ZCHÚ hodnotí v rámci svého průzkumu faunu ploštic Baňar (2008) jako druhově chudou, potvrzuje 54 druhů a lokalitu popisuje jako monotónní a intenzivně pasenou louku, převážnou část druhů zjišťuje na podmačené ploše s rákosem a ostřicemi a v okraji pastviny prolínající se s listnatým lesním porostem.

Z nejnovějších průzkumů bylo v rámci monitoringu fytofágních a predáčnických brouků potvrzené zjištěno celkem 151 druhů (Čížek & Hauck 2022), z čehož jsou jako významní komentováni kovařík *Aplotarsus incanus* (Gyllenhal, 1827), stehenáč *Oedemera croceicollis* Gyllenhal, 1827, nosatec *Tournotaris bimaculata* (Fabricius, 1787) nebo střevlíček *Diachromus germanus* (Linnaeus, 1758). V letech 2021–2022 je monitorován stav populací modrásků rodu *Phengaris* V. Vrabcem (2021, 2022), dílčí pozorování v předběžné podobě jsou k dispozici v podobě protokolů z kontrol ZCHÚ (Blažej 2020, Blažej & Řebíčková 2021, Blažej & Hejduk 2022).

Aktuální entomologický průzkum zaměřený na motýly (Lepidoptera a brouky (Coleoptera) provedli Hejduk et al. (2022a). V rámci ZCHÚ potvrzují výskyt 335 druhů brouků patřící do 48 čeledí. Ze zjištěného počtu vyhodnocují 42 druhů jako významných. V červeném seznamu je uvedeno 16 druhů: dva saproxylické druhy z kategorie ohrožených (EN) – *Hylis olexai* a *Microrhagus lepidus*; šest z kategorie zranitelných (VU) – fytofágní kovařík *Agriotes pallidulus*, fytodetrikolní druh *Anaspis maculata*, saproxylické druhy *Agrilus convexicollis*, *Dromaeolus barnabita*, *Pseudocistela ceramboides* a terrikolní nosatec *Kyklioacalles*

navieresi; sedm druhů z kategorie téměř ohrožených (NT) – mycetofágové *Caenocara affine* a *Mycetophagus multipunctatus*, fytofágní nosatec *Orchestes subfasciatus*, drabčící *Neuraphes rubicundus*, *Platydracus fulvipes* a *Quedius maurus* a saproxylický druh *Rhizophagus perforatus*; jeden z kategorie s nedostatkem údajů (DD) – fyto- až xylodetrikolní drabčík *Eutheia schaumii*.

Bioindikačně nejvýznamnější reliktní druhy se vztahují k lesní části ZCHÚ (*Acalles fallax*, *Choragus sheppardi*, *Echinodera hypocrita* a *Kyklioacalles navieresi*) i k mokřadním loukám a ekotonům (*Grypus equiseti*). Zbylých 22 druhů je vyhodnoceno jako regionálně významné, stenotopní a obecně vzácnější druhy. Z fytofágních skupin jsou to nosatčík *Cyanapion columbinum*, nosatci *Aulacobaris caerulescens*, *Aulacobaris lepidii*, *Ceutorhynchus scrobicollis*, *Coeliodes ruber*, *Ellescus scanicus*, *Lepyrus capucinus*, saproxylický nosatec *Magdalis barbicornis*, invazní nosatec *Gymnetron rotundicolle* a větevníček *Dissoleucas niveirostris*, dále mokřadní střevlík *Pterostichus ovoideus* a naopak teplomilný střevlík okrajů lesů *Molops elatus*, fytoetrikolní drabčík *Coprophilus striatulus*, řada myrmekofilů *Dendrophilus pygmaeus*, *Monotoma angusticollis* a *Quedius brevis* s vazbou na mravence rodu *Formica* a drabčík *Euconnus pragensis* s vazbou na mravence *Lasius brunneus*, nidikolní druhy *Leptinus testaceus* a *Quedius invreae* žijící v norách savců, saproxyličtí tesaříci *Anoplodera sexguttata* a *Grammoptera ustulata* a florikolní stehenač *Oedemera pthysica*.

Z invazních alochtonních druhů bylo krom nosatce *Gymnetron rotundicolle* potvrzeno také slunéčko *Harmonia axyridis*. Většina prvnálezů pro Labské pískovce se týká především teplomilných (v řadě případů s vazbou na duby nebo ruderály) druhů – *Anoplodera sexguttata*, *Aulacobaris caerulescens*, *Aulacobaris lepidii*, *Ceutorhynchus scrobicollis*, *Cyanapion columbinum*, *Ellescus scanicus*, *Lepyrus capucinus* a *Orchestes subfasciatus*. U některých druhů nelze přesně vyhodnotit dosavadní nálezy (*Anaspis maculata*, *Caenocara affine*, *Leptinus testaceus* a *Oedemera pthysica*). K faunisticky nejvýznamnějším nálezům patří fytoetrikolní drabčík *Eutheia schaumii* a terrikolní nosatec *Kyklioacalles navieresi*.

S ohledem na zjištěné spektrum významných druhů lze z živných rostlin jmenovat hrachory *Lathyrus* spp., brukvovité (Brassicaceae), např. barborky *Barbarea* spp., kokoška *Capsella bursa-pastoris*, rukve *Rorippa* spp. nebo řeřichy *Lepidium* spp., dále česnáček *Alliaria officinalis*, přesličky *Equisetum* spp., např. na *E. palustre*, rozrazil *Veronica* spp., především *V. persica*, případně *V. chamaedrys*. Z obecně vhodných živných rostlin (dosud v ZCHÚ bez potvrzených významných druhů) jsou vyhledávány hmyzem pro vývoj různé bobovité (Fabaceae), např. štirovníky *Lotus* spp. či vikve *Vicia* spp. z dřevin se uplatňují jasan *Fraxinus excelsior*, duby *Quercus* spp., habr *Carpinus betulus*, buk *Fagus sylvatica*, dále také hlohy *Crataegus* spp., ořešáky *Juglans* spp., javory *Acer* spp., olše *Alnus glutinosa*, lípy *Tilia* spp., osika *Populus tremulae*, různé keřovité růžovité (Rosaceae), např. jeřáby *Sorbus* spp.

Pro myrmekofilní druhy mají velký význam hostitelští mravenci z rodu *Lasius* (především *L. brunneus* a *L. fuliginosus*) a *Formica* spp., reprezentované z dostupných dat čtyřmi druhy (cf. Čámská et al. 2011).

V rámci fauny motýlů potvrzují Hejduk et al. (2022a) 230 druhů patřící do 37 čeledí. Z celkové počtu zachycených druhů 27 komentují jako významné druhy: Argyresthiidae: *Argyresthia semifusca*; Coleophoridae: *Coleophora binderella*; Elachistidae: *Depressaria olerella*, *Elachista atricomella*, *E. gangabella*, *E. subocellea*; Erebidae: *Nudaria mundana*; Gelechiidae: *Sophronia humerella*; Gracillariidae: *Caloptilia falconipennella*; Hesperidae: *Heteropterus morpheus*; Incurvariidae: *Phylloporia bistrigella*; Lycaenidae: *Phengaris nausithous*, *P. teleius*; Lypusidae: *Agnoea subochreella*; Momphidae: *Mompha langiella*; Oecophoridae: *Batia lunaris*; Pterophoridae: *Amblyptilia acanthadactyla*; Tortricidae: *Celypha siderana*, *Dichrorampha plumbana*, *Endothenia ustulana*, *Eucosma metzneriana*, *Gypsonoma nitidulana*, *Hedya dimidiana*, *Pammene regiana*, *Phiaris palustrana*, *Pristerognatha fuligana*; Ypsolophidae: *Ypsolopha mucronella*. Dva zjištěné druhy patří mezi zvláště chráněné: v

kategorii silně ohrožených druhů modrásci *Phengaris nausithous* a *P. telejus*; ostatní výše jmenované druhy jsou významné z faunistického hlediska.

Z živných rostlin zjištěných významných druhů se uplatňují čarovníky *Circaea* spp., kopretina *Chrysanthemum leucanthemum*, krvavec *Sanguisorba officinalis*, lipnicovité (Poaceae), netýkavka *Impatiens noli-tangere*, pelyňky *Artemisia* spp., řebříček *Achillea millefolium*, srhy *Dactylis* spp., tavolníky *Spiraea* spp., válečky *Brachypodium* spp., vrbovky *Epilobium* spp. a zběhovce *Ajuga* spp., z dřevin jsou to brslen *Euonymus* sp., břízy *Betula* spp., hlohy *Crataegus* spp., javor *Acer pseudoplatanus*, jeřáb *Sorbus aucuparia*, olše *Alnus* spp. a střemcha *Padus avium*, dále různé druhy mechů (Musci) a lišejníků (Lichenes). Ostatní významné druhy jsou buď polyfágní nebo se živí opadem či se vyvíjejí pod kůrou odumřelých listnatých stromů a keřů.

Z hlediska nároků na podmínky lze označit za teplomilné druhy *Celypha siderana*, *Depressaria olerella*, *Elachista gangabella*, *E. subocellea* a *Gypsonoma nitidulana*. Naopak z chladnomilnějších druhů je přítomen např. *Phylloporia bistrigella*. Lokálně vhodné vlhkostní podmínky dokládá přítomnost druhů *Heteropterus morpheus*, *Phengaris nausithous* a *P. telejus*. Kvality lučních porostů dokládá svou přítomností druh *Dichrorampha plumbana*. Faunisticky významné jsou nálezy člunkovce *Ypsolopha mucronella* a pernatušky *Amblyptilia acanthadactyla*.

Určitý překryv, především lesní fauny hmyzu, má významný vliv s porosty, jež jsou součástí PR Holý vrch u Jílového. V tomto ZCHÚ jsou zpracováni brouci (Růžička 2005, Krásenský 2008, Brůha & Michalega 2020b), motýli (Černý 2010), vybrané skupiny žahadlových blanokřídlých (Blažej 2012) a z ostatních bezobratlých pavouci (Holec 2012). Pro srovnání výskytu tesaříkovitých v regionu jsou využitelné práce Bendy & Vysokého (2000) a Kadlece et al. (2011). Navazující zemědělské plochy a blízkost Českého středohoří splňuje veškeré podmínky pro expanzi některých ruderalních druhů, např. cvrčka *Gryllus campestris* Linnaeus, 1758. Území je součástí recentního výskytu kriticky ohroženého střevlíka *Carabus auratus* Linnaeus, 1761 (cf. Blažej 2022), kterého se v roce 2022 nepodařilo potvrdit (cf. Hejduk et al. 2022a).

Během průzkumu obojživelníků a plazů (cf. Hejduk et al. 2022b) byl potvrzen jeden druh ocasatého obojživelníka (*Ichthyosaura alpestris*), dva druhy žab, tři druhy ještěřů a dvou hadů. Z obojživelníků byla potvrzena tendence reprodukce pouze v jediném případě (přítomnost snůšek) skokana *R. dalmatina*. Z obecně vyskytujících se druhů obojživelníků nebyla evidována přítomnost ropuchy *B. bufo* a čolka *L. vulgaris*. Do lesních částí ZCHÚ je jistý přesah populací také mloka *S. salamandra* z navazující PR Holý vrch u Jílového, kde je známa prosperující populace. Z Českého středohoří zde má potenciál také rosnička *H. arborea*. Nejvýznamnějším výsledkem průzkumu v roce 2022 bylo potvrzení přítomnosti zmije *V. berus*, což indikuje vysoké přírodní hodnoty ZCHÚ (reliktní druh, cf. Blažej 2017), stejně jako syntopický výskyt ještěrek *L. agilis* a *Z. vivipara*. Z hlediska výskytu plazů jsou navrhována opatření pro zvýšení atraktivity teritorií mimo zastavěná území v bezprostřední blízkosti (důležité hlavně jako prevence střetu zmije *V. berus* s člověkem, kde ZCHÚ tvoří přechodovou zónu mezi volnou krajinou a zástavbou). Z plazů je v západní části Labských pískovců – Děčínsko, východní úpatí Krušných hor a severní hranice Českého středohoří, hojně rozšířená užovka *Coronella austriaca*, který nebyla během průzkumu v roce 2022 potvrzena, ale zcela jistě do místní fauny patří.

Z ptáků je uváděn výskyt chrástala polního *Crex crex*, bramborníček hnědý *Saxicola rubetra* a ůhýk obecný *Lanius collurio*. Podrobné zoologické průzkumy nebyly v období platnosti předchozího plánu péče provedeny.

Přírodní památka Pod lesem tvoří sedm dílčích ploch (luční společenstva a doprovodné dřeviny a porosty):

Přírodní památka je tvořena několika od sebe oddělenými enklávami luk, které se svými přírodními poměry liší, a proto je podrobnější botanická a zoologická charakteristika vztažena na jednotlivé louky. Ty jsou rozděleny na segmenty označené písmeny A - F.

Dílčí plocha A

Drobná louka s výskytem prstnatce májového obklopená ze třech stran zahradami je na východní straně lemovaná olšinou, kterou protéká malý potůček a v jižním cípu se nachází malá tůň. V louce se roste několik jabloní (*Malus domestica*) s výskytem jmelí (*Viscum album* s.l.), švestka (*Prunus domestica*) a topol osika (*Populus tremula*) a při západním okraji lem trnek (*Prunus spinosa*). Většina lučního společenstva náleží ke střídavě vlhkým bezkolencovým loukám (T1.9), které přecházejí v okolí potůčku do pcháčové louky (T1.5) a v severozápadní až západní do ovsíkové louky (T1.1).

V louce se hojně vyskytují trávy tomka vonná, medyněk vlnatý, kostřava červená, psárka luční ale i pohánka hřebenitá (*Cynosurus cristatus*), z bylin jsou to především pryskyřníky (p. prudký a p. zlatožlutý), jitrocel kopinatý, řeřišnice luční, tužebník jilmový, dále tu nalezneme ostřice (o. obecná, o. prosová, o. plstnatá), krvavec toten, hrachor luční, svízel bahenní a vrbinu penízkovou. V nejvlhčích částech hojně roste tužebník jilmový a sítiny (s. klubkatá, s. ostrokvětá), přítomny jsou kozlík dvoudomý, pryskyřník plamének (*Ranunculus flammula*), škarda bahenní a štirovník bažinný. V nejsušší části nalezneme jetel luční (*Trifolium pratense*), j. prostřední (*T. medium*), rozrazil rezekvítek, svízel bílý a štirovník růžkatý.

Ve vlhkých částech louky se vyskytuje bohatá populace prstnatce májového, která v roce 2018, kdy zde probíhalo sčítání pomocí dronu čítala 2 242 rostlin (Hůda, Kazda 2018). Během botanického průzkumu v roce 2022 zde bylo napočítáno 780 rostlin (Marková 2022). Zároveň se zde hojně vyskytuje ocún jesenní, jehož populace byla odhadnuta na více než 100 rostlin (Marková 2022).

V druhové skladbě se zde uplatňují fytofágní mokřadní druhy *Gymnetron veronicae* a *Plateumaris consimilis*. Ostatní zaznamenané jsou hojné luční druhy, např. *Actenicerus siaelandicus*, *Trichosirocalus troglodytes*, *Ischnopterapion virens*, *Malachius bipustulatus*, případně eurytopní / ruderální *Hispa atra*. Z motýlů mají velký potenciál druhy olšin a mokřadních nelesních biotopů, jako např. *Coleophora binderella*, *Caloptilia falconipennella*, *Heteropterus morpheus*, *Hedya dimidiana*, včetně modrásků rodu *Phengaris*. Výrazně potencionální plocha pro výskyt zmije *Vipera berus*.

Dílčí plocha B

Louka s výskytem prstnatce májového je ze severu a z jihu ohraničena zástavbou se zahradami, z východu pak místní komunikací. Louka je mírně podmaččená, v minulosti zde pravděpodobně byla provedena částečná regulace drobné vodoteče.

Jedná se o střídavě vlhkou bezkolencovou louku (T1.9), která místy vykazuje přechod do ovsíkových luk. Vlastní ovsíková louka se pak vyskytuje v severozápadní části louky. Horní třetinou louky prochází příkop, ve které se vyskytují nejvlhkomilnější druhy např. kosatec žlutý (*Iris pseudacorus*), rozrazil potoční (*Veronica beccabunga*) a štirovník bažinný, v jeho okolí pak hojně roste prstnatec májový, tužebník jilmový a sítiny (s. ostrokvětá, s. rozkladitá, s. klubkatá).

V dolní polovině louky je vyvinuto společenstvo bezkolencových luk s výskytem bukvice lékařské, krvavce totenu, tužebníku jilmového, medýňku vlnatého a ostřicemi (o. chabou, o. obecnou, o. prosovou), včetně několika rostlin ostřice Hartmanovi. Hojně se zde vyskytuje prstnatec májový. Na přechod k sušším typům luk poukazuje výskyt lomikamenu zrnatého (*Saxifraga granulata*) a tužebníku obecného (*Filipendula vulgaris*). Louka je v této části mozaikovitě kosena. Pozdní seč vybraných částí způsobuje zatím ojedinělý výskyt třtiny křovištní (*Calamagrostis epigeios*), která sem migruje z okrajových nekosených částí nacházejících se vně přírodní památky. V horní (severní) části louky směrem k silnici rostou hojně ostřice plstnatá, o. prosová, košťava červená, ovsíř pýřitý (*Helictotrichon pubescens*), pryskyřníky (p. prudký a p. zlatožlutý) a kokrhel menší (*Rhinanthus minor*). V severozápadní části je vyvinuto společenstvo ovsíkových luk s košťavou červenou, ovsíkem vyvýšeným, šťovíkem kyselým, pryskyřníkem prudkým, svízelem bílým, štirovníkem růžkatým, rožcem obecným (*Cerastium holosteoides* subsp. *trivialis*), jitrocelem kopinatým, psárkou luční a tomkou vonnou.

Populace prstnatce májového se zde vyskytuje v dolní (jižní) a střední části louky v prostoru pod a nad lemem olší a pak v okolí vlhkého příkopu nacházejícím se v horní třetině louky. Při sčítání pomocí dronu v roce 2017 zde bylo zjištěno 2 757 rostlin (Bělohoubek, Hůda 2017) a v roce 2023 pak 921 rostlin (V. Hůda – ústní sdělení). Během botanického průzkumu v roce 2022 zde bylo spočítáno celkem 466 rostlin ve 4 oddělených populacích, přičemž nejbohatší byly populace ve střední a spodní části louky. Z porovnání výsledku je patrné, že rozmístění populací zůstává v průběhu let konstantní, mění se jen počty kvetoucích rostlin.

Druhově pestrá louka kosena sečí přizpůsobenou fenologii modrásků rodu *Phengaris*. Z lučních fytofágních brouků zde byli přítomni nosatci *Ceutorhynchus cochleariae*, *Trichosirocalus troglodytes*, *Gymnetron veronicae*, *Sitona lineatus*, *Protapion apricans*, *Protapion trifolii*. Plocha potencionálně vhodná pro soumračníka *Heteropterus morpheus*, a především modrásků rodu *Phengaris*. Významná plocha pro výskyt zmije *Vipera berus*.

Dílčí plocha C

Střídavě vlhká bezkolencová louka s hojným výskytem prstnatce májového a krvavce totenu se nachází při západním okraji Jílového u Děčína. Louku lze rozdělit na horní obdélníkovou část s převahou trav (košťava červená, k. luční, medyněk vlnatý, psárka luční, tomka vonná) a spodní trojúhelníkovitou část s hojným zastoupením ostřic (o. prosová, o. obecná, o. plstnatá) a druhů střídavě vlhkých půd jako jsou bukvice lékařská, oman vrbolistý (*Inula salicina*) a ostřice chabá (*Carex flacca*). Prstnatec májový se vyskytuje společně s ocúnem jesenním přibližně ve středu obdélníkové části a pak v pásu podél východní hranice trojúhelníkovité části, kde populace sahá až k plotu zahrady. Během botanického průzkumu v roce 2022 zde bylo spočítáno celkem 396 kvetoucích rostlin. Ocún jesenní zde tvoří 3 oddělené populace, dvě doprovázejí prstnatec májový a jedna menší populace se nachází samostatně v západním okraji louky. Všechny populace čítají desítky rostlin. Významný je výskyt krvavce totenu, který roste v obou částech louky, přičemž bohatý porost se nachází především v trojúhelníkovité části louky.

Louka má výrazně teplomilý charakter, na který poukazuje hojný výskyt tužebníku obecného, který tvoří kvetoucí dominantu letního aspektu, dále zde najdeme jehlici trnitou (*Ononis spinosa*) a prvosenku jarní (*Primula veris*). Zároveň jsou tu přítomny druhy ovsíkových luk např. pryskyřník hlíznatý, máchelka srstnatá, rožec obecný luční, svízel bílý, s. syřišťový, šťovík kyselý a ovsík vyvýšený.

Přítomny zde byly fytofágní pratikolové z řad brouků: *Sitona suturalis*, *Ceutorhynchus obstrictus*. Z motýlů mají velký potenciál druhy olšin a nelesních mokřadních biotopů, jako např. *Coleophora binderella*, *Caloptilia falconipennella*, *Heteropterus morpheus*, *Hedya dimidiana*, druhy přechodových zón s porosty křovin (např. *Argyresthia semifusca*), a především modrásci rodu *Phengaris*. Plošně, ale relativně řidce jsou zde rozmístěné krvavce *S. officinalis*, které v roce 2022 po seči v druhé polovině července 2022 (viz Fotodokumentace) regenerovali generativními částmi zcela minimálně a pro populaci modrásků rodu *Phengaris* tak mohly poskytnout podmínky na hranici přežití. Významná plocha pro střevlíka *Carabus auratus*.

Dílčí plocha D

Soustava luk na jižním a jihovýchodním úpatí Holého vrchu s rozdílnými přírodními podmínkami, proto byly rozděleny na 3 dílčí segmenty (D1 – D3). Louky jsou obklopeny dubohabřinami, které jsou místy lemovány porostem křovin z trnek, hlohů a růží.

Plocha D1

Velmi podmáčená louka s lučním prameništěm nacházejícím se v horní třetině louky při její západní hranici. Od přiléhající zásavby je oddělena linní dřevin. V lese nad loukou je umístěn krmelec, přes louku migruje zvěř, proto bývá v jarních měsících zvláště v okolí prameniště silně rozdupána. Jedná se o pcháčovou louku (T1.5) s porostem ostřice ostrokvěté (as. *Crepidopaludosae-Juncetum acutiflori*) a hojným výskytem prstnatce májového. Louka je silně podmáčená i v letních měsících, kdy jsou okolní pozemky suché. V roce 2019 zde při sčítání prstnatců májových pomocí dronu byly detekovány 3 rostliny (Kazda 2019), při pozemním sčítání v roce 2022 zde bylo spočítáno 250 rostlin (Marková 2022) a při opětovném sčítání za pomoci dronu v roce 2023 bylo zjištěno 619 rostlin (V. Hůda – ústní sdělení).

Z charakteristických druhů zde nalezneme vedle sítiny ostrokvěté a prstnatce májového též sítinu klubkatou, kohoutek luční, medyněk vlnatý, ostřici obecnou, svízel bahenní, štírovník bažinný, řeřišnici luční, tomku vonnou a tužebník jilmový.

Vzhledem k výraznému podmáčení plochy se zde soustředí většina významných nálezů hmyzu. Z brouků jsou zde potvrzeny druhy s vazbou na duby (např. nosatec *Orchestes subfasciatus* či tesaříci *Anoploclera sexguttata* a *Grammoptera ustulata*), bylo zachyceno široké spektrum lučních druhů (vč. např. významného *Anaspis maculata*), a také zde byly přítomny koprofágní druhy s vazbou na trus zvěře (*Melinopterus sphacelatus*). Z motýlů byl zachycen mokřadní modrásek *Phengaris nausithous*, i přestože je v této ploše živný krvavec zastoupen minimálně, k dispozici je však široké spektrum nektaronosných druhů bylin. Výrazně potencionální plocha pro výskyt zmije *Vipera berus*.

Plocha D2

Mezofilní, místy až xerotemní louka s remízky (střídavě vlhké bezkolencové louky), v západní části prameniště s rákosinou, místy druhově bohatší vegetace, porosty trny. Na luční porost navazuje dubohabřina, keřové vrby, ostružiníky. Navazuje na exponovaný okraj listaného porostu s kamenými snosy a plošky suťové paty svahu.

Soustava luk nacházejících se na jižním až jihovýchodním úpatí Holého vrchu, kde navazuje na pastviny. Jedná se o střídavě vlhkou bezkolencovou louku (T1.9) s výskytem bukvice lékařské, svízely severního (ojediněle), ostřice plstnaté, tužebníku jilmového, medynku vlnatého a ocunu jesenního (několik menších populací). Na sušších místech ve spodní části

louky nalezneme teplomilné prky jako jsou jetel prostřední (*Trifolium medium*), kozí brada luční (*Tragopogon pratensis*), prvosenka jarní, pryšec chvojka (*Euphorbia cyparissias*) a tužebník obecný. Ve středu největší z luk se nachází prameniště zarostlé rákosinou (as. *Phragmitetum australis*), která slouží jako úkryt zvěře. Ve spodní části louky se nacházejí solitéry ovocných stromů (jabloně, třešně) v jejichž okolí zmlazují náletové dřeviny (bříza, jasan ztepilý, vrba jíva, hloh, trnka).

Plocha tvořená především mezo-až xerothermními loukami (potvrzené xerofilní / ruderalní druhy, např. nosatec *Aulacobaris caerulea* a mandelinka *Hispa atra*), přítomnost hygrofytů vegetace je především do okolí prameniště s porostem rákosy, kde je zřejmě nejvyšší druhová skladba lučních druhů (v širokém spektru přítomny druhy např. *Gymnetron veronicae*, *Hypera miles*, *Microplontus melanostigma*, *Oxystoma ochropus* či *Tychius picirostris*). Z této ekologické skupiny byl zachycen také invazní nosatec *Gymnetron rotundicolle*. Přítomnost krvavců je minimální, soustředěná především do východní části. Výrazně potencionální plocha pro střevlíka *Carabus auratus*. Na kamenných snosech v okraji lesa zaznamenán výskyt zmije *Vipera berus* a dlouhodobě je zde sledována populace ještěrky *Lacerta agilis*.

Plocha D3

Mezofilní, místy až xerothermní louka (mezofilní ovsíkové louky) navazující na exponovaný okraj listaného lesa s kamennými snosy a plošky suťové paty svahu. V severní části zasahuje okrajově do mýtiny a tím odhaleným suťovým svahem.

Úzký luční pás obklopený dubohabřinami rozšiřující se ve spodní části, kde navazuje na pastviny. Horní a střední část je podmáčená a v jarních měsících bývá značně rozdupána zvěří. vyskytuje se zde hojně skřípina lesní a ostřice (o. obecná, o. prosová), v roce 2022 zde byl ověřen výskyt prstnatce májového (1 kvetoucí rostlina). Louka je řazena k střídavě vlhkým bezkolencovým loukám (T1.9), přičemž ve spodní části má charakter spíše mezofilní ovsíkové louky.

Plocha tvořená především mezo- až xerothermními loukami (potvrzené xerofilní / ruderalní druhy, např. nosatec *Aulacobaris caerulea* a mandelinka *Hispa atra*), významnější druhová skladba viz plocha D2: luční druhy např. *Gymnetron veronicae*, *Hypera miles*, *Microplontus melanostigma*, *Oxystoma ochropus* či *Tychius picirostris*. Výrazně potencionální plocha pro existenci střevlíka *Carabus auratus*. Na kamenných snosech v okraji lesa potencionální výskyt zmije *Vipera berus* a ještěrky *Lacerta agilis*.

Dílčí plocha E

Druhově bohatá mezofilní louka (střídavě vlhké bezkolencové louky, mezofilní ovsíkové louky) přecházející v listnaté porosty, v sz. části s vyschlou vodotečí, plocha navazuje na účelovou komunikaci s alejí dubů.

Jedná se o soubor 3 luk vyskytujících se nad severovýchodním okrajem obce Kamenec. Jedná se o nejsušší typ střídavě vlhkých bezkolencových luk (T1.9) s hojným výskytem sverepu vzpřímeného (as. *Molinetum caeruleae* var. *Bromus erectus*) vykazující místy přechody k širokolistým suchým trávníkům (T3.4).

Druhově pestré mezofilní louky, v okolí cesty a pod trasou VVN částečně xerothermní / ruderalní charakter (např. s nosatcem *Mecinus pyrae*). Druhové spektrum vhodně doplňují solitérní hlohy, které jsou jak živným (např. zobonoska *Tatianaerhynchites aequatus*) i nektaronosným keřem. Druhově pestré louky odpovídají přítomnému spektru fytofágních

druhů (např. *Gymnetron veronicae*, *Trichosirocalus troglodytes* či *Tychius picirostris*). V severní části plochy a v okolí cesty při východním okraji se nachází velké množství poškozených a dutinných dubů, které hrají velmi významnou roli v přítomnosti saproxylických brouků. Alej dubů při cestě je na mnoha místech využita koloniemi mravenců celé řady druhů, vč. významných hostitelských (výrazné zastoupení druhu *Lasius fuliginosus*). Velmi problematický je zde silný tlak jelení zvěře (sledována stáda čítající kolem 30 jedinců), patrný v horních částech plochy, kde dochází k rozsáhlým disturbancím a erozi okrajů lesních porostů (viz fotodokumentace). Výrazně potencionální plocha pro stěvlíka *Carabus auratus* a zmiji *Vipera berus*.

Segment E – horní louka

Horní nejseverněji položená louka představuje úzký pás mezi cestou a lesem. Ve spodní části louky na okraji lesa je umístěný krmelec a louka je v předjaří značně rozdupána zvěří, která přes ni prochází, spodní část louky v úrovni krmelce je trvale bez souvislého vegetačního krytu. Z tohoto důvodu je vhodné jeho odstranění. Louka je podmáčená, v rozdupaných místech porostlá skřípinou lesní, v ostatních částech louky převládá medyněk vlnatý, hojně jsou zastoupeny lipnice obecná a ostřice srstnatá, z charakteristických druhů se tu vyskytují bezkolenec modrý, bukvice lékařská, ostřice chabá, o. prosová, o. plstnatá a metlice trsnatá.

Segment E – prostřední louka

Střední louka s posedem je význačná výskytem vstavače osmahlého, který zde byl objeven v roce 2011 v počtu 5 rostlin (Bauer 2011). V důsledku špatně prováděného managementu, kdy část pokosené hmoty zůstávala na louce nesklizena (Chmelová 2018) a myslivci si v místě výskytu populace zbudovali krmeliště pro zvěř (Bauer – ústní sdělení), druh z lokality vymizel (Tutková 2015, Bauer, Tutková 2018).

Louka představuje nejsušší typ střídavě vlhkých bezkolencových luk s hojným zastoupením sveřepu vzpřímeného vykazující přechody k širokolistým suchým trávníkům, a to především ve střední části louky u posedu, kde se hojně vyskytuje vedle sveřepu i válečka prapořitá (*Brachypodium pinnatum*), pcháč bezlodyžný (*Cirsium acaule*), jetel horský (*Trifolium montanum*), jehlice trnitá, řepík lékařský (*Agrimonia eupatoria*) a tužebník obecný. Z charakteristických druhů střídavě vlhkých bezkolencových luk se zde vyskytují bukvice lékařská, bezkolenec modrý (několik málo trsů), hadí mord nízký (okolo 10 rostlin), metlice trsnatá, medyněk vlnatý, ovsíř pýřitý, ostřice chabá, o. plstnatá, o. prosová, ocún jesenní a třeslice prostřední.

Segment E – dolní louka

Dolní louka se nachází nad statkem s koňmi. Jedná se o suchý typ střídavě vlhké bezkolencové louky s hojným výskytem sveřepu vzpřímeného a řadou teplomilných prvků jako jsou jehlice trnitá, jetel prostřední, pcháč bělohlavý (*Cirsium eriophorum*), řepík lékařský, tužebník obecný a válečka prapořitá. Z charakteristických druhů bezkolencových luk se zde hojně vyskytují bukvice lékařská, kostřava luční, třeslice prostřední, ostřice chabá, medyněk vlnatý a roztroušeně ocún jesenní.

Dílčí plocha F

Louka se nachází na východním okraji obce Kamenec mezi zástavbou a cestou. Jedná se o suchý typ střídavě vlhké bezkolencové louky s hojným výskytem sveřepu vzpřímeného a řadou teplomilných prvků jako jsou jehlice trnitá, jetel prostřední, tužebník obecný a válečka prapořitá. Z charakteristických druhů zde nalezneme krvavec toten, ostřici chabou o. prosovou,

oman vrboolistý, třeslici prostřední a tužebník jilmový.

V severovýchodní části louka přechází do ovsíkové louky (T1.1) s charakteristickými druhy ovsíkem vyvýšeným, pryskyřníkem prudkým, máchelkou srstnatou, hrachorem lučním, bolševníkem obecným, jitrocelem kopinatým, svízelem bílým a jetelem lučním.

Druhově bohatá mezofilní louka s ruderálním okrajem v místech čerstvého výřezu trasy VVN. Zaznamenán výskyt výrazně xerotermních druhů, z nichž je typickým nosatec *Aulacobaris lepidii*, známý hlavně z Českého středohoří či nosatci *Ceratapion onopordi* a *Larinus sturnus*. K významnějším stenotopním druhům patří naopak nosatec *Ceutorhynchus scrobicollis*, ostatní jsou běžné luční druhy *Sitona lineatus*, *S. suturalis*, *Agriotes sputator* či *Dalopius marginatus*. Množství různých druhů kvetoucích dvouděložných rostlin v ploše má velký trofický potenciál pro denní motýly, včetně modrásků rodu *Phengaris*. Výrazně potencionální plocha pro střevlíka *Carabus auratus*.

V přírodní památce se kromě převažujících lučních porostů nachází také přechodová společenstva (ekotony) mezi vlastním lučním společenstvem a navazujícím lesem, tvořená keřovým a stromovým patrem s především přirozenou druhovou skladbou a doprovodné dřeviny (**dílčí plochy G**). Ekotonová společenstva jsou důležitá pro zprostředkování ekologické stability území, jsou útočištěm řady druhů, často s vyšším počtem a vyšší denzitou populací než v přilehlých společenstvech. Autochtonní dřeviny a keře, vyskytující se v těchto partiích, jsou také atraktivní pro celou řadu ptačích druhů.

Lesní části rezervace (byť minimálního zastoupení v celém ZCHÚ) mají prakticky totožný charakter s navazující PR Holý vrch u Jílového. Významných saproxylických brouků zde byla potvrzena a komentována celá řada a v tomto ohledu patří území do druhově velmi diverzních regionů! Zachování dřevní hmoty k přirozenému rozkladu má zásadní význam, jak v podobě dutinných částí kmenů, silnějších větví, tak např. pařezů. Terrikolní relikty prosperují naopak na ležících drobnějších větvičkách, kde se vyvíjejí v plodnicích tvrdohub. K této ekologické skupině patří jeden z nevýznamnějších výsledků průzkumu v roce 2022 – nosatec *Kyklioacalles navieresi*, jenž je v rámci ČR znám z pohraničních Krušných hor a dle současných poznatků také Labských pískovců. Z ostatních příbuzných jsou zde přítomni *Acalles fallax* a *Echinodera hypocrita*. V druhové skladbě jsou znatelné teplomilné druhy vázané na duby, z nichž tesařík *Anoplodera sexguttata* je dokonce prvonálezem pro území Labských pískovců. Jeho výskyt je dlouhodobě na severu Čech sledován pouze v Českém středohoří. Meze a okraje lesních porostů mají velmi vysokou atraktivitu pro mravence rodu *Formica*, jejichž hnízda a kupy jsou specifickým prostředím pro myrmekofilní hmyz (potvrzeny druhy např. myrmekofilní drabčící *Euconnus pragensis* a *Quedius brevis*, mršník *Dendrophilus pygmaeus* a druh *Monotoma angusticollis*).

2.1.2 Přehled zvláště chráněných a významných ohrožených druhů rostlin a živočichů

druh	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	stupeň ohrožení*	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace, další poznámky
Hadí mord nízký (<i>Scorzonera humilis</i>)		C4a	Střídavě vlhká bezkolencová louka (T1.9), segm. E – prostřední louka, do 20.
Kozlík dvoudomý (<i>Valeriana dioica</i>)		C4a	Vlhké pcháčové louky (T1.5), segm. A, roztroušeně.
Oman vrbolistý (<i>Inula salicina</i>)		C4a, NT	Střídavě vlhké bezkolencové louky (T1.9), segm. C, nižší desítky rostlin, segm. F.
Pcháč bělohavý (<i>Cirsium eriophorum</i>)		C3	Střídavě vlhká bezkolencová louka (T1.9), segm. E – dolní louka, 1 rostlina.
Pcháč bezlodyžný (<i>Cirsium acaule</i>)		C4a, NT	Suchá stráňka v rámci střídavě vlhké bezkolencové louky (T1.9), segm. E – prostřední louka, do 20 rostlin.
Prstnatec májový (<i>Dactylorhiza majalis</i>)	O	C3, NT	Střídavě vlhké bezkolencové louky (T1.9) a pcháčové louky (T1.5), segmenty A, B, C, D1 a D3. Metapopulaci tvoří stovky až tisíce rostlin.
Prvosienka jarní (<i>Primula veris</i>)		C4a	Sušší části střídavě vlhkých bezkolencových luk (T1.9), segm. C, D2 a E – prostřední louka. Ojediněle – roztroušeně.
Sítina ostrokvětá (<i>Juncus acutiflorus</i>)		C3, NT	Vlhké pcháčové louky (T1.5), segm. A, B (vlhký příkop), D1. Diagnostický druh, na podmáčených místech hojně.
Svízel severní (<i>Galium boreale</i>)		C4a	Střídavě vlhké bezkolencové louky (T1.9), segm. B, C a D2, ojediněle.
Vstavač osmahlý (<i>Orchis ustulata</i>)	SO	C1t, CR	Vymizelý druh. Nalezen pouze jednou v roce 2011 v počtu 5 rostlin na výslunné stráni v rámci střídavě vlhké bezkolencové louky (T1.9), segm. E – prostřední louka.
Živočichové			
Žahadlový blanokřídlý hmyz (Hymenoptera: Aculeata)			
Mravenci z rodu <i>Formica</i> – Formicidae	ZCHDŽ: O		V MZCHÚ potvrzeny Čámskou et al. (2011) čtyři druhy (<i>F. cunicularia</i> Latreille, 1798, <i>F. fusca</i> Linnaeus, 1758, <i>F. pratensis</i> Retzius, 1783 a <i>F. sanguinea</i> Latreille, 1798)
Brouci (Coleoptera)			
Větevniček <i>Dissoleucas niveirostris</i> (Fabricius, 1798) – Anthribidae		RV	Polyfág na různých listnatých dřevinách (Strejček 1990). Velikost populace nelze na základě jediného dosavadního nálezu objektivně vyhodnotit. Vzhledem k hojnému zachování drobnějšího klesí v okolí dubové aleje při cestě navazující na plochu E lze předpokládat i lokálně hojnější výskyt (Hejduk et al. 2022).
Větevniček <i>Choragus sheppardi</i> Kirby, 1819 – Anthribidae		R	Vzácnější druh žijící polyfágně na drobných větvičkách, nejčastěji javoru <i>A. campestre</i> , napadených tvrdohoubami ze skupiny Sordariomycetes (Strejček 1990), např. korovítkou <i>Diatrype bullata</i> (Frieser 1981a). V

			Labských pískovců poprvé potvrzen z navazující PR Holý vrch u Jílového (Brůha & Michalega 2020b). Velikost populace v MZCHÚ nelze objektivně vyhodnotit (Hejduk et al. 2022).
Nosatčík <i>Cyanapion columbinum</i> (Germar, 1817) – Brentidae		RV	Teplomilný druh, oligofág na hrachorech <i>Lathyrus</i> spp. První nález na území Labských pískovců (cf. Strejček et al. 2020). Druh zřejmě rozšířenější v Českém středohoří. Velikost populace v MZCHÚ nelze objektivně vyhodnotit, zřejmě však vzácnější druh (Hejduk et al. 2022).
Polník <i>Agrilus convexicollis</i> L. Redtenbacher, 1847 – Buprestidae		ČS: VU	Druh teplejších oblastí, oligofág s primární vazbou na jasan <i>F. excelsior</i> . Biotopem bývají strukturně diferencované lesní porosty, zejména na lužních lokalitách, druhotně v zahradách a parcích. Vzhledem k pohybu imág v korunách stromů je předpokládáno jeho dosavadní přehlížení. V posledních letech jeho populace expandují vlivem odumírání jasanů (Petrželka et al. 2022). Vzhledem k hojnému zastoupení jasanů v okrajích porostů a v mezích zde druh nebude vzácný (Hejduk et al. 2022).
Střevlík <i>Molops elatus</i> (Fabricius, 1801) – Carabidae		RV	Lokálně hojný druh sušších stanovišť od nížin do hor (Hůrka 1996). V Labských pískovcích především v exponovaných okrajích listnatých lesů. Vzhledem k odpovídajícím biotopům zde druh nebude vzácný (Hejduk et al. 2022).
Střevlíček <i>Diachromus germanus</i> (Linnaeus, 1758) – Carabidae		RV	(Čížek & Hauck 2022)
Tesařík <i>Anoplodera sexguttata</i> (Fabricius, 1775) – Cerambycidae		RV	Teplomilný druh okrajů dubových lesů, s dvouletým vývojem v částečně zetlelém dřevě především dubů <i>Quercus</i> spp., dále habru <i>Carpinus betulus</i> a buku <i>Fagus sylvatica</i> (Sláma 1998). Prvonález pro Labské pískovce, druh typický pro České středohoří (cf. Sláma 1998, Vysoký & Šutera 2021). Velikost zdejší populace není možné objektivně vyhodnotit (Hejduk et al. 2022).
Tesařík <i>Grammoptera ustulata</i> (Schaller, 1783) – Cerambycidae		RV	Druh oblastí původních Quercet (Sláma 1998), jako živné jsou uváděny především duby <i>Quercus</i> spp., dále také hlohy <i>Crataegus</i> spp., ořešáky <i>Juglans</i> spp., javory <i>Acer</i> spp., olše <i>Alnus</i> spp. a lípy <i>Tilia</i> spp. Larva se rok vyvíjí v tenkých větvích do průměru kolem 2 cm. Vzhledem k hojnému zastoupení dubů v okrajích porostů a v mezích zde druh nebude vzácný (Hejduk et al. 2022).

Dřepčík <i>Chaetocnema subcoerulea</i> (Kutschera, 1864) – Chrysomelidae		ČS: EN, R	Stenotopní druh vlhkých lokalit nížin až pahorkatin, oligofág na sítinách <i>Juncus</i> spp., hlavně na <i>J. arti-culatus</i> (Čížek 2006, Strejček et al. 2020).
Nosatec <i>Acalles fallax</i> Boheman, 1844 – Curculionidae		R	Zástupci rodu <i>Acalles</i> v původním pojetí jsou bioindikačně významní brachypterní nosatci, terrikolové žijící polyfágně v kontinuálních listnatých až smíšených porostech na silnějším dřevě i tenkých větvičkách s přítomností tvrdohub (Sordariomycetes) (Strejček 2003). Velikost zdejší populace nelze na základě jediného dosavadního nálezu objektivně vyhodnotit (Hejduk et al. 2022).
Nosatec <i>Aulacobaris caerulescens</i> (Scopoli, 1763) – Curculionidae		RV	Teplomilný druh žijící i na rudéralech (Strejček 2001), oligofág na brukvovitých (Brassicaceae), např. kokoška <i>Capsella bursa-pastoris</i> . První nález na území Labských pískovců (cf. Strejček et al. 2020). Velikost populace nelze objektivně vyhodnotit (Hejduk et al. 2022).
Nosatec <i>Aulacobaris lepidii</i> (Germar, 1823) – Curculionidae		RV	Luční a ruderální druh (Strejček 2001), oligofág na brukvovitých (Brassicaceae), např. barborkách <i>Barbarea</i> spp., rukvích <i>Rorippa</i> spp. nebo řeřichách <i>Lepidium</i> spp. Z Labských pískovců existuje dosud jediný nepublikovaný údaj z Janova u Hřenska (L. Blažej, nepubl.). Velikost populace nelze objektivně vyhodnotit (Hejduk et al. 2022).
Nosatec <i>Ceutorhynchus scrobicollis</i> Neresheimer & Wagner, 1924 – Curculionidae		RV	Středoevropský lesní monofág na česnáčku <i>Alliaria officinalis</i> (Strejček 2001, Benedikt et al. 2010). Druh s vazbou na přírodě blízké lesní biotopy (Benedikt et al. 2010). První nález na území Labských pískovců (cf. Strejček et al. 2020). Velikost populace nelze objektivně vyhodnotit (Hejduk et al. 2022).
Nosatec <i>Coeliodes ruber</i> (Marshall, 1802) – Curculionidae		RV	Druh s vazbou na duby <i>Quercus</i> spp. o jehož výskytu není v severních Čechách příliš známo. Dlouhodobě taxonomicky řešený rod (R. Škoda, in litt.). Vzhledem k hojnému zastoupení dubů v okrajích porostů a v mezích zde druh nebude vzácný (Hejduk et al. 2022).
Nosatec <i>Echinodera hypocrita</i> (Boheman, 1837) – Curculionidae		R	Bioindikačně velmi významný terikolní, brachypterní druh žijící na silnějším dřevě i tenkých větvičkách s přítomností tvrdohub. Výskyt je dokladem kontinuity lesních porostů bez delšího přerušení (vymýcení apod.) (Benedikt et al. 2010, Strejček 2003, cf. <i>Acalles fallax</i>). V lesních částech MZCHÚ nebude vzácný (Hejduk et al. 2022).

Nosatec <i>Ellescus scanicus</i> (Paykull, 1792) – Curculionidae		RV	Strejček (2003) druh řadí k biotopu Mokřadních vrbin a vrbových křovin podél vodních toků, kde žije na osikách <i>Populus tremulae</i> . První nález na území Labských pískovců (cf. Strejček et al. 2020). Vzhledem k hojnému zastoupení osik v okrajích porostů a v mezích zde druh nebude vzácný (Hejduk et al. 2022).
Nosatec <i>Grypus equiseti</i> (Fabricius, 1775) – Curculionidae		R	Mokřadní druh žijící oligofágně na přesličkách <i>Equisetum</i> spp. (Strejček 2001a), např. na <i>E. palustre</i> . V podmáčených místech s výskytem živných přesliček nebude druh vzácný (Hejduk et al. 2022).
Nosatec <i>Gymnetron rotundicollis</i> Gyllenhal, 1838 – Curculionidae		invazní	Ponticko-kavkazský druh, který se teprve nedávno objevil ve střední Evropě, přičemž první nález z České republiky pochází z roku 1997 (Benedikt et al. 2010). Stanovištěm bývají xerotermy i mezofilní louky a oligofágní vazbu na rozrazil <i>Veronica</i> spp., především <i>V. persica</i> , případně <i>V. chamaedrys</i> (Stejskal & Krátký 2017). Zachycením dvou jedinců na ploše D2 lze předpokládat hojnější výskyt na mezofilních a xerothermních plochách (Hejduk et al. 2022).
Nosatec <i>Kyklioacalles navieresi</i> Boheman, 1837 – Curculionidae		ČS: VU	Bioindikačně velmi významný druh nosatce (cf. <i>Acalles fallax</i>). Spolu s nálezem u Čertovy Vody (L. Blažej, nepubl.) se jedná o zcela novou oblast jeho známého výskytu v ČR. Jeden z nejvýznamnějších lesních druhů MZCHÚ. Vzhledem k zachycení více jedinců zde druh není evidentně vzácný (Hejduk et al. 2022).
Nosatec <i>Lepyrus capucinus</i> (Schaller, 1783) – Curculionidae		RV	Teplomilný oligofágní druh, v nedávné době řazený mezi relikty (Strejček 2001, Benedikt et al. 2010). První nález na území Labských pískovců (cf. Strejček et al. 2020). Vzhledem k zachycením dvou jedinců zde nebude druh vzácný (Hejduk et al. 2022).
Nosatec <i>Magdalis barbicornis</i> (Latreille, 1804) – Curculionidae		RV	Vzácnější druh vyvíjející se na stromových růžovitých (Rosaceae), např. na jeřábech <i>Sorbus</i> spp. (Strejček 2001). Vzhledem k hojnému zastoupení potenciálních živných keřů v okrajích porostů a v mezích zde druh nebude vzácný (Hejduk et al. 2022).
Nosatec <i>Orchestes subfasciatus</i> (Gyllenhal, 1835) – Curculionidae		ČS: NT	Reliktní druh, Strejčkem (2003) řazený mezi typické druhy biotopu L2 – Lužní lesy, žije v teplomilných doubravách na dubech <i>Quercus</i> spp. V současnosti pravděpodobně expanzivní druh. První nález na území Labských pískovců (cf. Strejček et al. 2020). Velikost populace

			nelze objektivně vyhodnotit (Hejduk et al. 2022).
Nosatec <i>Phyllobius betulinus</i> (Bechstein & Scharfenberg, 1805) – Curculionidae		RV	Vzácný nosatec vázaný na břízy <i>Betula</i> spp. (Strejček et al. 2020).
Nosatec <i>Tournotaris bimaculata</i> (Fabricius, 1787) – Curculionidae		ČS: VU	Velmi vzácný reliktní druh žijící na orobincích <i>Typha</i> spp. ((Čížek & Hauck 2022).
Kovařík <i>Agriotes pallidulus</i> (Illiger, 1807) – Elateridae		ČS: VU	Výskyt v řídkých listnatých lesích s travnatým a bylinným podrostem. Podobně jako u dalších příslušníků rodu žijí jeho larvy v půdě (Laibner 2000). V severních Čechách bývá pravidelně i hojně nacházen na světlinách a okrajích většiny vhodných lesních porostů (Brůha et al. 2022). Ve sledovaném ZCHÚ hojný druh (Hejduk et al. 2022).
Kovařík <i>Aplotarsus incanus</i> (Gyllenhal, 1827) – Elateridae		ČS: NT	Žije především na vlhkých loukách a pasekách (Čížek & Hauck 2022).
<i>Dromaeolus barnabita</i> (Villa et Villa, 1838) – Eucnemidae		ČS: VU	Vzácný a lokální druh především zachovalých lesních porostů nížin a pahorkatin (Mertlik 2008, Vávra & Škorpík 2013). Velikost populace nelze objektivně vyhodnotit (Hejduk et al. 2022).
<i>Hylis olexai</i> (Palm, 1955) – Eucnemidae		ČS: EN	Druh dosud považovaný za vzácný, výskytem soustředěný na zachovalé porosty od lužních lesů nížin až po horské bukojedlové lesy (Mertlik 2008, Mertlik & Pelikán 2013). Vývoj probíhá nejčastěji v ležícím dřevě slabších i silnějších větví nebo kmenů, ale také v tlejících větvích nad zemí nebo ve stojících kmenech vhodné vlhkosti (Vávra & Škorpík 2013). V současnosti expanzivní druh (Brůha et al. 2022). Velikost populace nelze objektivně vyhodnotit (Hejduk et al. 2022).
<i>Microrhagus lepidus</i> Rosenhauer, 1847 – Eucnemidae		ČS: EN	Druh zachovalých lesních porostů nížin a pahorkatin s dostatečným množstvím a kontinuitou tlejícího dřeva. Larvy se vyvíjejí v různých typech mrtvého dřeva (Vávra & Škorpík 2013). V současnosti expanzivní druh (Brůha et al. 2022). Vzhledem k zachycení více jedinců, nebude druh v lesních částech MZCHÚ vzácný (Hejduk et al. 2022).
Mršník <i>Dendrophilus pygmaeus</i> (Linnaeus, 1758) – Histeridae		RV	Myrmefofilní synoekent, tj. přehlížený / trpěný druh živící se drobnými roztoči i odpadním materiálem z kolonie hostitelských mravenců (cf. Smetana 1958, Krásenský 2002), žije u mravenců rodu <i>Formica</i> (Witzgall 1971). V MZCHÚ jsou dle výsledků prosevového

			vzorku evidentně silné populace (Hejduk et al. 2022).
<i>Leptinus testaceus</i> P. W. J. Müller, 1817 – Leiodidae		RV	Floeobiontní druh (Smetana 1958) prodávající celý vývoj v norách drobných zemních savců (Hůrka 2005). Velikost populace nelze objektivně vyhodnotit (Hejduk et al. 2022).
<i>Monotoma angusticollis</i> (Gyllenhal, 1827) – Monotomidae		RV	Myrmefofilní synoekent, tj. v koloniích hostitelských mravenců přehlížený / trpěný druh živící se zřejmě drobnými roztoči i odpadním materiálem z kolonie (cf. Smetana 1958, Dvořák 1980, Krásenský 2002), žije mnohdy hromadně u mravenců rodu <i>Formica</i> (Vogt 1967b). Velikost populace nelze objektivně vyhodnotit (Hejduk et al. 2022).
<i>Rhizophagus perforatus</i> Erichson, 1845 – Monotomidae		ČS: NT	Pravděpodobně saprofágní druh, vyskytující se nejčastěji pod kůrou, ve starém dřevě nebo v přízemních dutinách různých druhů listnatých stromů, v tlejících rostlinných zbytcích, na kadaverech či v krtčích hnízdech (Burakowski et al. 1986, Brůha et al. 2022). Velikost populace nelze objektivně vyhodnotit (Hejduk et al. 2022).
<i>Mycetophagus multipunctatus</i> Fabricius, 1792 – Mycetophagidae		ČS: NT	Vzácnější druh s výskytem na stromových houbách listnatých dřevin i v houbami prorostlé opadance, od nížin do hor (Vogt 1967a, Hůrka 2005). Velikost populace nelze objektivně vyhodnotit (Hejduk et al. 2022).
Stehenáč <i>Oedemera croceicollis</i> Gyllenhal, 1827 – Oedemeridae		ČS: NT	Vzácnější florikolní druh (Čížek & Hauck 2022).
Stehenáč <i>Oedemera pthysica</i> (Scopoli, 1763) – Oedemeridae		RV	Druh středních poloh vyšších pohoří (Kaszab 1969). Jelikož druh není na severu Čech stále dostatečně znám, bude i zde vzácným (Hejduk et al. 2022).
Červotoč <i>Caenocara affine</i> (Sturm, 1837) – Ptinidae		ČS: NT	Řídce se vyskytující druh, vývoj se předpokládá v pýchavkách (Zahradník 2013). Z Labských pískovců dosud neuváděný druh (cf. Brůha & Michalega 2020). Velikost populace nelze objektivně vyhodnotit (Hejduk et al. 2022).
<i>Anaspis maculata</i> (Fourcroy, 1785) – Scraptiidae		ČS: VU	Larvy této čeledi se vyskytují v tlejícím dřevě a hrabance, dospělci jsou florikolní (Hůrka 2005). Výskyt druhu v severních Čechách není znám. Podle opakovaného zachycení více jedinců nebude ve sledovaném MZCHÚ vzácný (Hejduk et al. 2022).

Drabčík <i>Coprophilus striatulus</i> (Fabricius, 1793) – Staphylinidae		RV	Vzácnější eurytopní fyto-detritokol a humikol nacházený i druhotně v kompostech. Typický je svým časně jarním výskytem (Lohse 1964, Assing & Schülke 2011). Velikost populace nelze objektivně vyhodnotit (Hejduk et al. 2022).
Drabčík <i>Euconnus pragensis</i> Machulka, 1923 – Staphylinidae		RV	Myrmekofilní druh žijící u mravenců rodu <i>Lasius</i> v teplých světlých listnatých lesích, případně parcích (Franz & Besuchet 1971, Šíma & Kejval 2013). Žije v okolí mravenčích kolonií u tlejících pat stromových torz a ve starých pařezích (cf. Brůha et al. 2022). Jako fakultativní myrmekofil je považován za bionomicky specializovaný, regionálně významný druh (cf. Blažej et al. 2019). V ZCHÚ jsou dle výsledků prosevového vzorku evidentně silné populace (Hejduk et al. 2022).
Drabčík <i>Eutheia schaumii</i> Kiesenwetter, 1858 – Staphylinidae		ČS: DD	Zástupci tohoto rodu jsou obecně vzácní, objevují se jako fyto- až xylo-detritokolové na zahnívajících rostlinných zbytcích, rozpadající se dřevní hmotě, v kůře a při koloniích mravenců <i>Lasius</i> spp. a <i>Formica</i> spp. (Franz & Besuchet 1971, Vogel 2013). Faunisticky významný druh. V MZCHÚ bude vzácný (Hejduk et al. 2022).
Drabčík <i>Neuraphes rubicundus</i> (Schaum, 1841) – Staphylinidae		ČS: NT	Vzácnější druh (Franz & Besuchet 1971) ojediněle nacházený ve vysokých vrstvách vlhké hrabanky u pat stromů starších smíšených lesů středních poloh (Šíma & Kejval 2013). V MZCHÚ vzácný (Hejduk et al. 2022).
Drabčík <i>Platydracus fulvipes</i> (Scopoli, 1763) – Staphylinidae		ČS: NT	V minulosti vzácný (Smetana 1958), nyní rozšířený a hojný hygro- až mezofilní druh (Boháč & Matějček 2003). Vzhledem k odpovídajícím biotopům zde druh nebude vzácný (Hejduk et al. 2022).
Drabčík <i>Quedius brevis</i> Erichson, 1840 – Staphylinidae		RV	Myrmekofilní synechetr, tj. predátor mravenců žijící u mravenců rodu <i>Formica</i> (hl. <i>F. rufa</i>) a <i>Lasius fuliginosus</i> (Latreille, 1798) (Smetana 1958). V MZCHÚ jsou dle výsledků prosevového vzorku evidentně silné populace (Hejduk et al. 2022).
Drabčík <i>Quedius invreae</i> Gridelli, 1924 – Staphylinidae		RV	Donedávna znám jako vzácný nidikolní (floeofilní) druh žijící v podzemních hnízdech vos a drobných savců, případně ve starých stromových houbách (Smetana 1958). Velikost populace nelze objektivně vyhodnotit (Hejduk et al. 2022).

Drabčík <i>Quedius maurus</i> (C. R. Sahlberg, 1830) – Staphylinidae		ČS: NT	Arborikolní druh, žijící v dutinách, pod kůrou, v mechu na kmenech a ve stromových houbách. Nejčastěji je nalézán přezimující pod šupinkami kůry při patách živých stromů, případně v hnízdech drobných savců. Ještě v polovině minulého století byl druh považován za velmi vzácný (Smetana 1958). V ZCHÚ jsou dle výsledků prosevového vzorku evidentně silné populace (Hejduk et al. 2022).
<i>Pseudocistela ceramoides</i> (Linnaeus, 1758) – Tenebrionidae		ČS: VU	Larvy tohoto druhu se vyvíjejí v dutinách listnatých stromů na myceliích dřevokazných hub, preferuje duby (Novák 2014). Velikost populace nelze objektivně vyhodnotit (Hejduk et al. 2022).
Motýli (Lepidoptera)			
Molovka <i>Argyresthia semifusca</i> (Haworth, 1828) – Argyresthiidae		RV	Nehojný druh, jehož housenky žijí na jeřábu <i>Sorbus aucuparia</i> a hlozích <i>Crataegus</i> spp. Ačkoliv byl v roce 2022 zachycen jediný kus, bude vzhledem k dostatku živné dřeviny ve sledovaném ZCHÚ jistě hojnější (Hejduk et al. 2022).
Pouzdrovníček <i>Coleophora binderella</i> (Kollar, 1832) – Coleophoridae		RV	Vzácný druh, jehož housenky minují zejména listy olší <i>Alnus</i> spp. Ačkoliv byl v roce 2022 zachycen jediný kus, bude vzhledem k dostatku živné dřeviny ve sledovaném ZCHÚ jistě hojnější (Hejduk et al. 2022).
Plochuška <i>Depressaria olerella</i> Zeller, 1854 – Elachistidae		RV	Nehojný druh, jehož housenky žijí na řebříčku <i>Achillea millefolium</i> . Velikost populace nelze objektivně vyhodnotit (Hejduk et al. 2022).
Trávníček <i>Elachista atricomella</i> Stainton, 1849 – Elachistidae		RV	Vzácný druh, jehož housenky jsou polyfágní a žijí na různých lipnicovitých (Poaceae). Předpokládá se jeho potencionálně vyšší početnost (Hejduk et al. 2022).
Trávníček <i>Elachista gangabella</i> Zeller, 1850 – Elachistidae		RV	Vzácný druh, jehož housenky žijí zejména na srhách <i>Dactylis</i> spp. Jelikož byl druh zachycen ve více jedincích, nebude ve sledovaném ZCHÚ vzácný (Hejduk et al. 2022).
Trávníček <i>Elachista subocellea</i> (Stephens, 1834) – Elachistidae		RV	Nehojný druh, jehož housenky žijí na válečkách <i>Brachypodium</i> spp. Velikost populace nelze objektivně vyhodnotit (Hejduk et al. 2022).
Skelnokřídlec <i>Nudaria mundana</i> (Linnaeus, 1761) – Erebidae		RV	Nehojný druh, jehož housenky žijí na lišejnících (Lichenes). Druh potvrzen na této lokalitě opakovaně (cf. Černý 2010) a nebude zřejmě ve sledovaném ZCHÚ vzácný (Hejduk et al. 2022).

Makadlovka <i>Sophronia humerella</i> (Denis & Schiffermüller, 1775) – Gelechiidae		RV	Nehojný polyfágní druh. Velikost populace nelze objektivně vyhodnotit (Hejduk et al. 2022).
Vzprímenka <i>Caloptilia falconipennella</i> (Hübner, 1813) – Gracillariidae		RV	Nehojný druh, jehož housenky žijí na olších <i>Alnus</i> spp. Jelikož byl druh zachycen ve více jednicích, i s ohledem k dostatku živné dřeviny, nebude ve sledovaném ZCHÚ vzácný (Hejduk et al. 2022).
Soumračník <i>Heteropterus morpheus</i> (Pallas, 1771) – Hesperidae		RV	Nehojný, pozvolna se opět šířící druh vázaný na vlhčí biotopy. Housenky žijí na různých lipnicovitých (Poaceae). Jelikož byl zachycen ve více jednicích, nebude ve sledovaném ZCHÚ vzácný (Hejduk et al. 2022).
Prástevník <i>Euplagia quadripunctaria</i> (Poda, 1761)	natura		Čámská et al. (2011)
Kovovníček <i>Phylloporia bistrigella</i> (Haworth, 1828) – Incurvariidae		RV	Housenky tohoto druhu minují listy bříz <i>Betula</i> spp. Velikost populace nelze objektivně vyhodnotit (Hejduk et al. 2022).
Modrásek <i>Phengaris nausithous</i> (Bergsträsser, 1779) – Lycaenidae	ZCHD: SO	ČS: NT	Lokální druh mezo- až hygrofilních luk vyvíjející se monofágně na krvavci <i>Sanguisorba officinalis</i> a paraziticky v koloniích mravenců <i>Myrmica</i> spp., především <i>M. rubra</i> (Linnaeus, 1758) (Beneš et al. 2002). Naturovým modráskům tohoto rodu se zde blíže věnují Blažej (2006), Vrabec (2009), Čámská et al. (2011). I přes dlouhodobě aplikovaný cílený management nedochází k výraznému nárůstu početnosti populace, což je zřejmě následkem několikaletého nedostatku dešťových srážek, především v druhé polovině vegetačního období (neochota regenerace generativních částí živné rostliny po 1. seči v kombinaci s tlakem zvěře) (Hejduk et al. 2022).
Modrásek <i>Phengaris teleius</i> (Bergsträsser, 1779) – Lycaenidae	ZCHD: SO	ČS: NT	Lokální druh mezo- až hygrofilních luk vyvíjející se monofágně na krvavci <i>Sanguisorba officinalis</i> a paraziticky v koloniích mravenců <i>Myrmica</i> spp., především <i>M. scabrinodis</i> Nylander, 1846 (Beneš et al. 2002). Naturovým modráskům tohoto rodu se zde blíže věnují Blažej (2006), Vrabec (2009), Čámská et al. (2011). I přes dlouhodobě aplikovaný cílený management nedochází k výraznému nárůstu početnosti populace, což je zřejmě následkem několikaletého nedostatku dešťových srážek, především v druhé polovině vegetačního období (neochota regenerace generativních částí živné rostliny po 1. seči v kombinaci s tlakem zvěře) (Hejduk et al. 2022).

Ohniváček <i>Lycaena virgaureae</i> (Linnaeus, 1758) – Lycaenidae		ČS: NT	Čámská et al. (2011)
Tmavěnka <i>Agnoea subochreella</i> (Doubleday, 1859) – Lypusidae		RV	Poměrně vzácný druh, jehož housenky se živí opadem. Velikost populace nelze objektivně vyhodnotit (Hejduk et al. 2022).
Vrbkovníček <i>Mompha langiella</i> (Hübner, 1796) – Momphidae		RV	Nehojný druh, jehož housenky žijí na čarovnících <i>Circaea</i> spp. a vrbovkách <i>Epilobium</i> spp. Jelikož byl druh zachycen ve více jednicích a v širokém časovém rozpětí, nebude jistě ve sledovaném ZCHÚ vzácný (Hejduk et al. 2022).
Krásněnka <i>Batia lunaris</i> (Haworth, 1828) – Oecophoridae		RV	Housenky tohoto drobného, těžko rozlišitelného druhu žijí pod kůrou odumřelých listnatých stromů a keřů. Významný faunistický nález nového druhu pro Děčínsko a severní Čechy. Velikost populace nelze objektivně vyhodnotit (Hejduk et al. 2022).
Pernatuška <i>Amblyptilia acanthadactyla</i> (Hübner, 1813) – Pterophoridae		RV	Vzácný polyfágní, faunisticky významný druh. Velikost populace nelze objektivně vyhodnotit (Hejduk et al. 2022).
Obaleč <i>Celypha siderana</i> (Treitschke, 1835) – Tortricidae		RV	Vzácný druh, jehož housenky žijí na tavolnících <i>Spiraea</i> spp. Velikost populace nelze objektivně vyhodnotit (Hejduk et al. 2022).
Obaleč <i>Dichrorampha plumbana</i> (Scopoli, 1763) – Tortricidae		RV	Nehojný druh, jehož housenky žijí na kopretině <i>Chrysanthemum leucanthemum</i> a řebříčku <i>Achillea millefolium</i> . Velikost populace nelze objektivně vyhodnotit (Hejduk et al. 2022).
Obaleč <i>Endothenia ustulana</i> (Haworth, 1811) – Tortricidae		RV	Vzácný druh, jehož housenky žijí na zběhovcích <i>Ajuga</i> spp. Ačkoliv byl v roce 2022 zachycen jediný kus, může být vzhledem k dostatku živné rostliny ve sledovaném ZCHÚ hojnější (Hejduk et al. 2022).
Obaleč <i>Eucosma metzneriana</i> (Treitschke, 1830) – Tortricidae		RV	Nehojný druh, jehož housenky žijí na pelyňcích <i>Artemisia</i> spp. Velikost populace nelze objektivně vyhodnotit (Hejduk et al. 2022).
Obaleč <i>Gypsonoma nitidulana</i> (Lienig & Zeller, 1846) – Tortricidae		RV	Vzácný polyfágní druh a faunistický významný druh. Velikost populace nelze objektivně vyhodnotit (Hejduk et al. 2022).
Obaleč <i>Hedya dimidiana</i> (Clerck, 1759) – Tortricidae		RV	Vzácný druh, jehož housenky žijí ve spředených listech střemchy <i>Padus avium</i> . Jelikož byl druh zachycen ve více jednicích, nebude ve sledovaném ZCHÚ vzácný (Hejduk et al. 2022).
Obaleč <i>Pammene regiana</i> (Zeller, 1849) – Tortricidae		RV	Nehojný druh, jehož housenky žijí v plodech javoru <i>Acer pseudoplatanus</i> . Velikost populace

			nelze objektivně vyhodnotit (Hejduk et al. 2022).
Obaleč <i>Phiaris palustrana</i> (Lienig & Zeller, 1846) – Tortricidae		RV	Vzácný zástupce z řad složitě rozlišitelných obalečů. Housenky žijí v rourovitém zápředku na mechách (Muscí), zejména na podmáčených lokalitách. Jelikož byl druh zachycen ve více jednicích, nebude ve sledovaném ZCHÚ vzácný (Hejduk et al. 2022).
Obaleč <i>Pristerognatha fuligana</i> (Denis & Schiffermüller, 1775) – Tortricidae		RV	Poměrně vzácný druh, jehož housenky žijí na netýkavce <i>Impatiens noli-tangere</i> . Jelikož byl druh zachycen ve více jednicích, nebude ve sledovaném ZCHÚ vzácný (Hejduk et al. 2022).
Člunkovec <i>Ypsolopha mucronella</i> (Scopoli, 1763) – Ypsolophidae		RV	Vzácný druh, jehož housenky žijí na brslenech <i>Euonymus</i> spp. Faunisticky významný nález. Velikost populace nelze objektivně vyhodnotit (Hejduk et al. 2022).
Obratlovci			
Ještěrka obecná (<i>Lacerta agilis</i>)	SO	VU	Okraje lesů i luční porosty. Výskyt potvrzen (Hejduk et al. 2022).
Ještěrka živorodá (<i>Zootoca vivipara</i>)	SO	NT	Druh v ČR se souvislým rozšířením v horských a podhorských oblastech. Výskyt potvrzen (Hejduk et al. 2022).
Slepýš křehký (<i>Anguis fragilis</i>)	SO	NT	Druh v ČR plošně rozšířen. Výskyt potvrzen (Hejduk et al. 2022).
Užovka obojková (<i>Natrix natrix</i>)	O	NT	Nejobecnější druh hada v ČR s plošným výskytem.
Zmije obecná (<i>Vipera berus</i>)	KO	VU	Vlhké louky a prameniště v okrajích lesa v pahorkatinných a horských oblastech, přesah výskytu také ze sousední lesní PR Holý vrch u Jílového, dosavadní výskyt potvrzen (Hejduk et al. 2022).
Mlok skvrnitý (<i>Salamandra salamandra</i>)	SO	VU	horské lesy a potoky, suťoviště, prameniště apod., výskyt souvisí především se sousední lesní PR Holý vrch u Jílového.
Skokan štihlý (<i>Rana dalmatina</i>)	SO	NT	Druh teplejších lokalit žijící na většině našeho území, dlouhodobě expandující druh. Výskyt potvrzen (Hejduk et al. 2022).
Skokan hnědý (<i>Rana temporaria</i>)		VU	Dosavadní plošný výskyt v současnosti střídán s poklesem početnosti a absencí v nižších polohách. Výskyt potvrzen (Hejduk et al. 2022).
Chřástal polní (<i>Crex crex</i>)	SO		Vysokostébelné luční porosty jeden až tři jedinci, poslední zaznamenání volajícího samce v roce 2022 (NDOP).
Bramborníček hnědý (<i>Saxicola rubetra</i>)	O		Keřové porosty, křovinaté meze, okraje lesů.
Ťuhák obecný (<i>Lanius collurio</i>)	O		Otevřená kulturní krajina, keřové porosty, meze, okraje lesů. Výskyt na celém území ČR od nížin do hor.
Čolek <i>Ichthyosaura alpestris</i>	SO	VU	Lesní tůň v pahorkatinách a podhorských oblastech, výskyt potvrzen (Hejduk et al. 2022)

2.1.3 Výčet a popis významných přirozených disturbančních činitelů působících v území v minulosti a současnosti

a) abiotické disturbanční činitele

Dlouhodobá srážkově chudá období

Jedná se o faktor, který se může projevit v suchých a teplých letech (např. několikaleté srážkově chudé období 2015-2022), je jenž se negativně projevuje na stavu lučních společenstev – změny z vlhčích variant na sušší, absence významných živných rostlin či jejich neochota regenerace po jarní seči (především krvavec *S. officinalis*).

b) biotické disturbanční činitele

Vysoké stavy zvěře v okolních lesích. Migrace zvěře přes louky je umocněna existencí mysliveckých zařízení v blízkosti přírodní památky (segmenty E a D). Značně problematické je budování krmelišť pro zvěř, kdy je vysypána potrava přímo na louce. Po takovémto zásahu v dílčí ploše E – prostřední louka vymizela populace vstavače osmahlého.

2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti a současnosti

a) ochrana přírody

V roce 1997 byla na p.p.č. p.č. 807/1 (část), 807/21, 825/1 (část) k.ú. Jílové u Děčína (díleč plocha A a B) vyhlášena přírodní rezervace o výměře 1,27 ha. Posláním ZCHÚ byla ochrana fragmentu zachovalých květnatých lučních společenstev. Péče o druhy *Dactyloriza majalis*, *Succisa pratensis*, *Filipendula vulgaris* a *Carex panicea* byla zajištěna sečením lučních porostů v červenci po odkvětu, dalšími zásahy bylo občasné odstraňování křovin a údržba značení. Management byl od r. 1995 až do přehlášení a rozšíření chráněného území zajišťován z prostředků Programu péče o krajinu. Před rokem 1995 nebyly porosty několik let koseny a došlo k zarůstání náletem a přerůstání tužebníkem jilmovým. Plán péče na roky 2009–2020 zohlednil také péči o entomofaunu - modráška očkovaného a bahenního, které se na území PR vyskytovaly ve vitálních populacích. Obě louky (díleč plocha A a B) byly pravidelně ručně sečeny (1-2 x), na ploše 2 byla ponechávána v první seči plocha 0,2 ha neposečená pro nerušený vývin modrášků a jejich živné rostliny.

V roce 2013 bylo MCHÚ přehlášeno, rozšířeno a vyhlášeno v kategorii přírodní památka na rozloze 20,3 ha. Díleč plochy A a B byly sečeny 1-2 x ročně z Programu péče o krajinu, na díleč ploše A a B byl ponecháván pás či mozaika neposečených ploch cca 0,1 ha z důvodu péče o modrášky. Ostatní plochy byly obhospodařovány v režimu zemědělských dotací. Na díleč ploše D2 by částečně redukován nálet a na díleč ploše E nainstalována závora z důvodu opakovaného vjezdu (myslivecké zařízení) na louku.

b) lesní hospodářství

Lesní pozemky se nachází především v ochranném pásmu, ve vlastní PP je pouze 0,64 ha lesních pozemků. Les zasahuje do PP v podobě přechodových ekotonů, lemy tvoří kromě lesních dřevin keřový porost. Lesy v ochranném pásmu mají kulturní, ale i sukcesní charakter a rozkládají se taktéž na plochách, které byly v minulosti bezlesí. Lesní porosty obklopující dílčí plochu D vykazují charakter dubohabřiny a jedná se o enklávy vnořené do ploch zemědělské půdy. Tyto plochy nesou známky minulého zemědělského využívání. Na plochách jsou snosy kamenů z okolních pozemků a tvoří v lesních porostech balvanité valy. Některé z ploch mohly v minulosti sloužit k pastvě dobytka. Sekundární les postupně zmenšuje plochy lučních porostů.

c) zemědělské hospodaření

Lokalita přírodní památky se nachází v okrajových částech rozsáhlého komplexu zemědělské půdy. Lze předpokládat, že zemědělské využití této krajiny probíhá nepřetržitě již po staletí, s případnými přestávkami v dobách krizí, kdy se intenzita zemědělského využívání dočasně mohla snižovat. Okolní malá sídla (např. Jílové u Děčína) jsou písemně doložena již v polovině 14. století. S osídlením krajiny a založením sídel dochází k odlesňování krajiny a jejímu zemědělskému využívání. Jak dokládají historické mapy (3. vojenské mapování, františko – josefovské, 1877-1880) v tomto období je celé širší okolí sídel odlesněno a krajina byla intenzivně hospodářsky využívána. Situaci širšího území v zhruba polovině 19. století zobrazuje mapa 3. vojenského mapování (1877-1880). Odlesnění krajiny v této době dosahuje obdobného rozsahu, jako je tomu v současnosti. Z leteckého snímku z roku 1954 je patrné, že rozloha tehdejší nelesní krajiny byla ve srovnání se současným stavem plošně většího rozsahu a krajiná mozaika daleko pestřejší, nežli je tomu v současnosti, i když území vlastní přírodní památky v 60. letech bylo využíváno patrně také převážně jako luční porosty. V minulém století byly prakticky na celém území PP a jejím okolí provedeny meliorace.

Dílčí plochy A a B

Louky byly v minulosti zemědělsky využívány. Plocha A pravděpodobně jako pastvina nebo sečená louka a sad, plocha B jako pastvina nebo sečená louka. Plocha 2 mohla být v minulosti mírně odvodněna. Obě louky jsou dlouhodobě sečeny z PPK.

Dílčí plocha C

Na části louky na parcele p.p.č. 807/7 k.ú. Jílové u Děčína (orná půda) není vymezen půdní blok (východní část dílčí plochy). Zbylá část louky je zařazena do dotačního titulu AEKO - modrásek s termínem seči do 10.6 a od 1.9 do 30.9. Do půdního bloku je vymezen i obdélník louky u plotu, který již není součástí PP. V minulém období byla louka zařazena do titulu mezofilní a vlhkomilná louka s termínem seče do 31.7. Louka nebyla v minulosti meliorována.

Dílčí plocha D

Plocha D1

Louka je zařazena do dotačního titulu AEKO - podmáčené louky s termínem seče od 15.6. - 7.8. V minulém období byla zařazena do titulu mezofilní a vlhkomilná louka s termínem seče do 31.7. Louka nebyla v minulosti meliorována.

Plocha D2

Plocha je vymezena jako mezofilní a vlhkomilná louka a termínem seče do 30.6. a s nepovolenou pastvou. V minulém období byla vymezena jako mezofilní a vlhkomilná louka s termínem seče do 31.7. a možností přepasení. Louka byla v minulosti meliorována. Střední část

louky částečně zarůstá křovinami, místy se nacházejí skupiny dřevina a místy expanduje třtina rákosovitá. V západní části louky je terénní podmáčená deprese zarostlá dřevinami a porostem *Phragmites*, která je vyloučena ze zemědělského obhospodařování.

Plocha D3

Plocha je vymezena jako mezofilní a vlhkomilná louka s termínem seče do 30.6., pastva nepovolena.

Dílčí plocha E

Spodní část louky je zařazena do dotačního titulu AEKO mezofilní a vlhkomilná louka s termínem seče do 30.6., přepásání povoleno po 15.8. Střední část louky je vymezena jako mezofilní a vlhkomilná louka s termínem seče od 15.6. - 31.7., pastva nepovolena a horní malá část louky je vymezena jako mezofilní a vlhkomilná louka se sečí od 15.6. - 31.7. Louka byla v minulosti meliorována. Jako mezofilní a vlhkomilná louka byl tento segment vymezen rovněž v minulém období.

Dílčí plocha F

Spodní část louky je řazena do dotačního titulu AEKO - modrásek s termínem seče do 10.6. a od 1.9. do 30.9., pastva nepovolena. V minulém období byla vymezena jako mezofilní a vlhkomilná louka.

Zemědělské pozemky v ochranném pásmu PP jsou vymezeny převážně jako druhově bohaté pastviny.

d) myslivost

Území je součástí honitby Jílové (CZP4202101053) Při okrajích lesa jsou umístěna myslivecká zařízení (posedy) a krmelce. Okolní lesní porosty vykazují známky vysokých stavů zvěře, černá využívá i vlhčí partie lučních porostů jako kaliště (např. porost s *Phragmites* na dílčí ploše D2), na lučních porostech se pase jelení zvěř. Známky vysokých stavů jelení a černé zvěře vykazují především okolní lesní porosty v podobě poškozování cenných dřevin a poškozování půdního povrchu.

e) rekreace a sport

Lokalita není z převážné většiny turisticky zpřístupněna (značené turistické cesty), návštěvnost je zde minimální. Podél dílčích ploch E a F vede cesta, která pokračuje až k Holému vrchu. Dílčí plocha D je přístupná vyšlapanou cestou vedoucí přes přilehlé pastviny. Plocha A, B, D a E se nachází v těsné blízkosti intravilánu, avšak tato blízkost lidských sídel nepůsobí negativním způsobem.

2.3 Související plánovací dokumenty, správní akty a opatření obecné povahy

Územní plán Jílové u Děčína schválený dne 5.12.2023

LHP pro LHC Děčín (2015 – 2024)

Souhrn doporučených opatření pro EVL Libouchecké bučiny

CHOPAV Severočeská křída, 215 – dle nařízení vlády č. 85/1981 Sb. ze dne 24. 6. 1981 o chráněných oblastech přirozené akumulace vod

Nařízení vlády č. 683/2004 Sb., kterým se vymezuje ptačí oblast Labské pískovce

Nařízení vlády č. 132/2005 Sb., kterým se stanoví národní seznam evropsky významných lokalit
Výnos Ministerstva kultury ČSR ze dne 27.6.1972, kterým se zřizuje CHKO Labské pískovce

2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch

2.4.1 Základní údaje o lesích na lesních pozemcích

Lesní pozemky tvoří zanedbatelnou část plochy PP, jejich celková rozloha činí 0,64 ha, u parcel p.p.č. 40 a p.p.č. 1113/2 k.ú. Modrá u Děčína se jedná o nesrovnalosti v KN se skutečným stavem.

V přírodní památce se nacházejí následující parcely vedené dle KN jako les:

- p.p.č. 35/5 k.ú. Modrá u Děčína - cíp lesa v dílčí ploše E
- p.p.č. 85/1 k.ú. Modrá u Děčína - v PP se nachází pouze část této parcely - v jižním okraji dílčí plochy D, jedná se o doprovodné dřeviny podél drobné vodoteče
- p.p.č. 186 k.ú. Modrá u Děčína - nachází se v dílčí ploše E, tato parcela o ploše 124 m² je vedena jako les, ovšem okolní pozemky jsou louky. Jedná se o doprovodný dřevinný lem podél cesty, která vede podél západní části segmentu č. 5 směrem k Holému vrchu.
- p.p.č. 1113/2 k.ú. Modrá u Děčína - severní výběžek dílčí plochy E, parcela je vedena jako lesní porost, ale na parcele se nachází obhospodařovaná louka, která je i součástí půdního bloku.

Do ochranného pásma PP (dílejší plochy D a E) zasahují lesní porosty, které jsou součástí rozsáhlého komplexu lesa. Ze severní strany dílejší plochy D se ve východní části nachází v pozvolném, kamenitém svahu habrová kmenovina s příměsí dubu, vtroušeně s bukem a smrkem. Podrost je sporadický, stejně tak i bylinné patro s ostrůvky *Poa nemoralis* a *Lamium galeobdolon*. Kamenitý, balvanitý, zalesněný svah mezi segmenty D2 a D3 tvoří dubový porost s příměsí habru, smrku a modřinu v podrostu se zmlazením habru, dubu, javoru klenu a osiky, v lesních lemech i trky, bylinné patro je sporadické. Ze západní strany k dílejší ploše D3 přiléhá partie lesa se starými duby a habry, místy se vyskytuje buk, vtroušeně i bříza, smrk, osika a trnka. Podrost je tvořen habrem, hlohem, jasanem, osikou, ostrůvkovitě je vyvinuto bylinné patro s *Brachypodium sylvaticum* a *Poa nemoralis*. Ze severozápadní strany dílejší ploše E přiléhá lesní dubohabrový porost v balvanitém svahu, podrost je sporadický stejně jako bylinné patro (např. *Galium odoratum*, *Melica nutans*). Jihozápadní okraj segmentu lemuje dubohabrová kmenovina (vtroušeně bříza) se sporadickým podrostem a ochuzeným bylinným patrem.

Lesní části rezervace (byť minimálního zastoupení v celém ZCHÚ) mají prakticky totožný charakter s navazující PR Holý vrch u Jílového. Významných saproxylických brouků zde byla potvrzena a komentována celá řada a v tomto ohledu patří území do druhově velmi diverzních regionů! Zachování dřevní hmoty k přirozenému rozkladu má zásadní význam, jak v podobě dutinných částí kmenů, silnějších větví, tak např. pařezů. Terrikolní relikt prosperuje naopak na ležících drobnějších větvičkách, kde se vyvíjejí v plodnicích tvrdohub. K této ekologické skupině patří jeden z nevýznamnějších výsledků průzkumu v roce 2022 – nosatec *Kyklioacalles navieresi*, jenž je v rámci ČR znám z pohraničních Krušných hor a dle současných poznatků také Labských pískovců. Z ostatních příbuzných jsou zde přítomni *Acalles fallax* a *Echinodera hypocrita*. V druhové skladbě jsou znatelné teplomilné druhy vázané na duby, z nichž tesařík *Anoplodera sexguttata* je dokonce prvním nálezem pro území Labských pískovců. Jeho výskyt je dlouhodobě na severu Čech sledován pouze v Českém středohoří. Meze a okraje lesních porostů mají velmi vysokou atraktivitu pro mravence rodu *Formica*, jejichž hnízda a kupy jsou specifickým prostředím pro myrmekofilní hmyz (potvrzeny druhy např. myrmekofilní drabčící *Euconnus pragensis* a *Quedius brevis*, mršník *Dendrophilus pygmaeus* a druh *Monotoma angusticollis*).

Významnější měrou jsou zastoupeny lesy v ochranném pásmu přírodní památky. Jedná v převážné většině o lesy charakteru dubohabřin (hercynské dubohabřiny).

2.4.2 Základní údaje o rybnících, vodních nádržích a tocích

V PP se nenacházejí rybníky a vodní nádrže. V minulosti byla na ploše A vyhloubena malá tůňka pro lokální populace obojživelníků. Dílčí plochou D protéká bezejmenný potok a přilehlá plocha je využívána jako napajedlo pro dobytek.

2.4.4 Základní údaje o plochách mimo lesní pozemky

Přílohy:

T2 - Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich

M3 - Mapa dílčích ploch a objektů

2.5 Souhrnné zhodnocení stavu předmětů ochrany, výsledků předchozí péče, dosavadních ochrannářských zásahů do území a závěry pro další postup

A. ekosystémy

ekosystém:	T1.9 Střídavě vlhké bezkolencové louky	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
• rozloha ekosystému	Dostatečná, 60% plochy PP.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	Snižující se. S ohledem na změny podnebí, lze očekávat zmenšení plochy biotopu T1.9 ve prospěch mezofilních až sušších typů lučních společenstev.
• zachování přirozeného stanovištního charakteru s reprezentativními a významnými rostlinnými druhy	Charakteristické a významné druhy rostlin: bukvice lékařská, hadí mord nízký, krvavec toten, ocún jesenní, oman vrbový, ostřice chabá, o. obecná, o. prosová, prstnatec májový, svízel severní.	
	stav:	Dobrý – charakteristické a významné druhy rostlin jsou přítomny.
	trend vývoje:	Snižující se. Při posunu lučního společenstva k sušším typům jako jsou mezofilní ovsíkové louky (T1.1) a širokolisté suché trávníky (T3.4), lze očekávat ústup vlhkomilných druhů. Souvisí s celkovou změnou srážkových a teplotních poměrů oblasti.
• bez invazních a expanzních druhů	Invazní druhy rostliny nebyly zjištěny. Ojedinělý výskyt expanzní třtiny křovištní (segm. B a E).	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	Setrvalý při realizaci managementu.

ekosystém:	T1.5 Vlhké pcháčové louky	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
• rozloha ekosystému	Dostatečná, 15% plochy PP.	
	stav:	Dobrý – biotop je vázán na nejvlhčí místa (prameniště, potoční nivy)
	trend vývoje:	Setrvalý při zachování managementu a hydrologických poměrů lokalit.
• zachování přirozeného stanovištního charakteru s reprezentativními a významnými rostlinnými druhy	Charakteristické a významné druhy rostlin: blatouch bahenní, kozlík dvoudomý, ostřice obecná, o. prosová prstnatec májový, pryskyřník zlatožlutý, sítina ostrokvětá, škarda bahenní, štirovník močálový, tužebník jilmový.	
	stav:	Dobrý – charakteristické a významné druhy rostlin jsou přítomny.
	trend vývoje:	Setrvalý při zachování managementu a hydrologických poměrů lokalit.
• bez invazních a expanzních druhů	Invazní druhy nebyly zjištěny. V místech hojně navštěvovaných zvěří expanduje ojediněle skřípina lesní.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	Setrvalý při zachování managementu.

ekosystém:	T1.1 Mezofilní ovsíkové louky	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
• rozloha ekosystému	Dostatečná, 20% plochy PP.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	Zvyšující se. S ohledem na změny podnebí lze očekávat nárůst plochy ovsíkových luk (T1.1) na úkor střídavě vlhkých bezkolencových luk (T1.9).
• zachování přirozeného stanovištního charakteru s reprezentativními a významnými rostlinnými druhy	Charakteristické a významné druhy rostlin: kostřava červená, ovsík vyvýšený, ovsíř pýřitý, psineček obecný, tomka vonná, lomikámen zrnatý, pryskyřník hlíznatý, p. prudký, rožec obecný luční, svízel bílý, štírovník růžkatý.	
	stav:	Dobrý – charakteristické a významné druhy rostlin jsou přítomny.
	trend vývoje:	Zvyšující se. V souvislosti s obecnými změnami chodu srážek během roku a nárůstem teplot v oblasti lze očekávat zvětšení populací výše uvedených druhů.
• bez invazních a expanzních druhů (třtina křovištní)	Invazní druhy rostliny nebyly zjištěny. Ojedinělý výskyt expanzní třtiny křovištní (segm. B a E).	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	Setrvalý při zachování managementu.

B. druhy

druh:	Prstnatec májový (<i>Dactylorhiza majalis</i>)	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje druhu ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
• počet rostlin	Celková velikost metapopulace se pohybuje v řádech tisíců rostlin (až 4 000).	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	Setrvalý až mírně se snižující. V souvislosti s celkovou změnou srážkových a teplotních poměrů oblasti lze očekávat snížení velikosti populace (počtu jedinců).
• počet luk s výskytem prstnatce májového	Druh se vyskytuje na 5 loukách (segmenty A, B, C, D1 a D3).	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	Setrvalý až mírně se snižující. V souvislosti s celkovou změnou srážkových a teplotních poměrů oblasti lze očekávat snížení počtu luk s výskytem prstnateců (semg. D3 – 1 rostlina).
	stav:	
	trend vývoje:	

druh:	Vstavač osmahlý (<i>Orchis ustulata</i>)	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje druhu ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
• počet rostlin	5 rostlin	
	stav:	Špatný - druh z lokality vymizel v důsledku špatného mysliveckého hospodaření a nedodržování zásad managementu lokality hospodářským subjektem.
	trend vývoje:	neznámý
• počet luk s výskytem vstavače osmahlého	1 louka (semg. E - prostřední louka)	
	stav:	Špatný - druh z lokality vymizel (viz výše)
	trend vývoje:	neznámý

druh:	Modrásek bahenní (<i>Phengaris nausithous</i>)	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje druhu ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
počet jedinců	24 jedinců (odhad populace vyšší desítky)	
	stav:	špatný - souvisí s celkovou změnou srážkových a teplotních poměrů oblasti, lze očekávat snížení velikosti populace (počtu jedinců).
	trend vývoje:	zhoršující se
počet lokalit s výskytem druhu	pět lokalit s výskytem druhu	
	stav:	setrvalý až snižující se
	trend vývoje:	neznámý
životaschopná populace	Metapopulaci hrozí riziko extinkce. V souvislosti s celkovou změnou srážkových a teplotních poměrů oblasti lze očekávat vyhynutí. Populaci lze považovat za stabilní, pokud se několik let za sebou udrží průměrný počet jedinců nad 500 ks.	
	stav:	špatný
	trend vývoje:	negativní

druh:	Modrásek očkovaný (<i>Phengaris telejus</i>)	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje druhu ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
počet jedinců	4 jedinci (odhad populace nižší desítky).	
	stav:	špatný - souvisí s celkovou změnou srážkových a teplotních poměrů oblasti, lze očekávat snížení velikosti populace (počtu jedinců).
	trend vývoje:	zhoršující se
počet lokalit s výskytem druhu	dvě lokality s výskytem druhu	
	stav:	setrvalý až snižující se
	trend vývoje:	neznámý
životaschopná populace	Metapopulaci hrozí riziko extinkce. V souvislosti s celkovou změnou srážkových a teplotních poměrů oblasti lze očekávat vyhynutí. Populaci lze považovat za stabilní, pokud se několik let za sebou udrží průměrný počet jedinců obou druhů nad 500 ks.	
	stav:	špatný
	trend vývoje:	negativní

2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize

Na ploše B dochází ke konfliktu ochrannářských zájmů z hlediska rozdílných potřeb druhů *Dactylorhiza majalis* a modrásků rodu *Phengaris*. Dosavadní management – seč lučního porostu v červenci s ponecháním mozaiky neposečených částí vyhovuje druhu *Dactylorhiza majalis*, ale není i vzhledem k probíhajícím klimatickým změnám a vysušování lokality dostatečná pro přežití modrásků. Dochází rovněž k úbytku živné rostliny, která zůstává navíc v posledních letech sterilní. Řešením by z pohledu modrásků mohlo být pokosení spodní části louky v pozdějším termínu (září) a dosev krvavce totenu. Avšak při pozdní seči dochází k degradaci lučního společenstva, úbytku bylin a rozvoje trav. Rovněž by se zvýšilo riziko dalšího šíření třtiny křovištní.

3. Plán zásahů a opatření

3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ

3.1.1 Rámcové zásady péče o ekosystémy a jejich složky nebo zásady jejich jiného využívání

a) péče o lesní ekosystémy na lesních pozemcích

Lesy tvoří plošně minimální podíl z plochy PP. Popis viz kap. 2.2 a kap. 2.5.1. V lesních porostech nejsou navrhovány žádné zásahy lesnického charakteru.

b) péče o vodní ekosystémy

Na území PP se nevyskytují.

c) péče o ekosystémy mimo lesní pozemky

Hlavní jednorázové i opakované zásahy lze shrnout do následujících bodů:

- 1) ruční nebo mechanizované sečení s odklizením biomasy, kosení s ponecháním neposečených ploch (dělená/mozaikovitá seč)
- 2) výřez náletu postupným prořezáváním nebo jednorázově a následná péče o vykácenou plochu
- 3) experimentální dosev krvavce totenu
- 5) odstraňování/tlumení nežádoucích druhů (např. třtina křovištní), likvidace invazních druhů
- 6) regulovaná pastva

Rámcová směrnice péče o ekosystémy mimo lesní pozemky

Ekosystém	luční porosty
Typ managementu	kosení /pastva
Vhodný interval	1-2x ročně
Minimální interval	1x ročně
Prac. nástroj / hosp. zvíře	kosa, křovinořez, lehká mechanizace/ovce, koza
Kalendář pro management	dle konkrétní plochy modráskové plochy do 10. 6 a po 15. 9., plochy s výskytem prstnatce májového po odkvětu rostliny – červenec, srpen
Upřesňující podmínky	posečenou biomasu nutno vždy odklidit z plochy ZCHÚ

Ekosystém	křoviny, doprovodné dřeviny
Typ managementu	výřez nežádoucích náletových dřevin
Vhodný interval	mimo vegetační sezonu
Minimální interval	jednorázový nebo opakovaný zásah
Prac. nástroj / hosp. zvíře	křovinořez, ruční, motorová pila
Kalendář pro management	mimo vegetační období
Upřesňující podmínky	

d) péče o populace a biotopy rostlin a hub

Péče o prstnatec májový a další charakteristické a významné druhy lučních společenstev bude dostatečně zajištěna navrženou sečí. Je třeba sledovat výskyt invazních a expanzivních druhů rostlin, zejména třtiny křovištní, na území PP. V místech výskytu třtiny křovištní je bezpodmínečně nutné, provádět seč několikrát ročně, a nezařazovat tato místa do neposečených ploch při dělené/mozaikovitě seči.

e) péče o populace a biotopy živočichů

Péče o populace modrásku r. Phengaris

Vzhledem k hroící mu vymizení modrásků z lokality, který s největší pravděpodobností souvisí větším dílem se změnami klimatu, je péče o oba druhy omezená. Populacemi modrásků na lokalitě se dlouhodobě věnoval VRABEC a ČÁMSKÁ. Od roku 2009 lze pozorovat prudký pokles populace těchto motýlů ze stovek jedinců na jednotky max. nižší desítky. Trend vývoje naznačuje následující tabulka:

	2009 (Vrabec)	2011 (Čámská)	2012 (Čámská)	2018 (Vrabec)	2021 (Vrabec)	2022 (Vrabec)
plocha A (P. teleius) (P. nausithous)	-	-	-	-	-	-
plocha B (P. teleius)	16 ks (odhad populace 200 jedinců)	19 ks	4 ks	jednotky (odhad populace 70 jedinců)	5 ks	0 ks
(P. nausithous)	37 ks (odhad populace 400 jedinců)	31 ks	10 ks	desítky (odhad populace 130 jedinců)	5 ks	1 ks
plocha C (P. teleius)		9 ks	11 ks	2 ks	3 ks	3 ks
(P. nausithous)		13 ks	44 ks	nepozorován	14 ks	17 ks
plocha D (P. teleius) (P. nausithous)					0 ks 1ks	0 ks 1 ks
plocha E (P. teleius)	-		-	-	0 ks	1 ks
(P. nausithous)	-		3 ks	-	5 ks	3 ks
plocha F (P. teleius)			19 ks		0 ks	0 ks
(P. nausithous)			40 ks		2 ks	2 ks

plocha A – bez přítomnosti motýlů r. Phengaris a bez přítomnosti živné rostliny. Plocha je kosena z finanční podpory PPK.

plocha B – původní louka PR Pod lesem před rozšířením MZCHÚ vlevo od silnice Jílové. V roce 2009 byla louka s vysokou denzitou krvavce, motýli doloženi v obou druzích (P. teleius 16 ks, odhad populace 200 jedinců, P. nausithous 37 ks, odhad populace 400 jedinců). V roce 2018 jednotky P. teleius, odhad populace 70 jedinců, desítky P. nausithous, odhad populace 130 jedinců. V roce 2021 byly pozorovány pouze jednotky jedinců P. teleius i P. nausithous. V roce 2022 pozorován 1 jedinec P. nausithous. Živná rostlina sterilní. Původně hydrofilní charakter území se změnil na mezofilní až xerotermní louku. Plocha je kosena z finanční podpory PPK, seč po 30. 6., část lučního porostu je mozaikovitě ponechávána nepokosená.

plocha C – v roce 2018 byla pozorována přítomnost druhu P. teleius (2 jedinci). V roce 2021 měla tato lokalita vyšší přítomnost motýlů již více než plocha B. Odhad populace P. nausithous desítky jedinců. V roce 2022 zjištěna

přítomnost obou druhů motýlů s řádovým odhadem populací desítky jedinců obou druhů. Ostrůvkovitě přítomnost živné rostliny. Část louky bez managementu, větší část zařazena do ENVIRO modrásek.

plocha D – v roce 2022 pozorován 1 přeletující jedinec *P. nausithous*, živná rostlina mizivě. Luční porosty jsou zařazeny do ENVIRO – mezofilní a vlhkomilné louky, částečně i pomáčené louky.

plocha E – v roce 2009 s přítomností živné rostliny, motýli zjištěni nebyli. V roce 2018 setrvalý stav, výskyt krvavce vzácný, bez přítomnosti rodu *Phengaris*. V roce 2021 byla živná rostlina vzácná – v horní části zcela chybí. V jižní části pozorován *P. nausithous* (5 ks). V roce 2022 pozorován 1 ks *P. teleius* a několik jedinců *P. nausithous*. Louka je zařazena do ENVIRO – podmáčené a vlhkomilné louky.

plocha F – vzácný výskyt živné rostliny, v roce 2021 byl pozorován *P. nausithous*. V roce 2022 pozorován *P. nausithous*. Louka je zařazena do ENVIRO – modráskové louky.

Návrh managementu pro jednotlivé plochy (Vrabec 2021, 2022, Hejduk et al. 2022a, b)

plocha A Bez výskytu modrásků. Provéřit přítomnost sterilních rostlin krvavce. Vhodné by bylo vytyčení plošky 10x10 m (ideálně oplocené) s lokalizovanou agregací krvavců (zároveň absencí třtiny křovištní) a provádět pouze podzimní seč, příp. v suchých obdobích 1x za dva roky (dokončení vývoje hmyzu a vhodný rozvoj pylonosných i obecně živných bylin – okoličnaté, vikvovité apod.).

plocha B Střet předmětů ochrany druhů prstnatce májového a modrásků r. *Phengaris*, která spočívá v potřebách rozdílného managementu. Tato plocha byla v minulosti zřejmě zdrojovým refugiem modrásků v okolí. Je třeba zvážit hydrologický režim lokality, která vysychá. Vysychání lokality by mohla pomoci seč 1x za dva roky, což je ale v rozporu s managementem druhu prstnatce májového, rovněž jako doporučení posunout seč do května. Seč je doporučována ve 3-4 ponechaných pásech, které budu rotovat. Plošnou seč v jarním termínu (květen) nelze realizovat z důvodu výskytu prstnatce májového. Zvážit možnost podzimní seče (září), která by mohla zabránit vysychání lokality v letním období. Vzhledem k tomu, že dochází k propadu v populaci živné rostliny, zvážit dosev krvavce, např. Do okolí rigolu při komunikaci (stabilnější vlhkostní podmínky, obecně pozorovaný růst v souvislosti s údržbou krajnic).

plocha C Seč do 10. 6. a případně počátkem září, seč doporučeno ponechávat neposečené pásy, sledovat vývoj nebo krvavce, ponechávat neposečené pruhy na jaře při okrajích louky a v okolí ostrůvků s výskytem krvavce, které x ročně. Jelikož jsou tato místa pod silným tlakem zvěře (zřetelné disturbance po pravidelném pohybu v okrajích), je ke zvážení umístit tyto plochy do oplocenky. V ploše je minimum třtiny křovištní, ale její reakci v ploškách střídavé seče sledovat během pravidelných kontrol ZCHÚ. Výrazně potencionální plocha pro střevlíka *Carabus auratus* – jeho potvrzení, případně pravidelný monitoring by zde byl nanejvýš žádoucí i z hlediska obecných znalostí o regionu.

Horní část především v jarním období silně podmáčená z pramenišť v navazujících plochách (především z plochy D1). V přechodové zóně olšiny a nelesní části je vhodné prostředí k tvorbě oplocené tůně (cca 5x15 m) s cca 10 m širokým okolím a výše popsanou střídavou sečí.

plocha D Seč nemusí být časovaná na podporu modrásků, protože ti zde nebyli pouze přeletující, protože jejich živná rostlina je zde velmi vzácná. Zvážit záměrné rozšíření živné rostliny (dosev, výsadba).

Plocha D1

Stabilní podmáčení plochy by ve spodní části (v přechodu s olšinou a plochou C) vytvářelo vhodné podmínky pro tůň (cca 5x15 m), která by zpestřila druhovou skladbu celé ZCHÚ. Jelikož je zde silný pohyb zvěře, která by vodní plošku jistě využila jako kaliště, měla by být tato oplocena. Oplocené okolí tůně ve vzdálenosti kolem 10 m by zajistilo refugium živných hygrofytů také v případě suchých období. V případě přítomnosti krvavců (podpořené např. výsevem či přesazením) by byl sledován také pozitivní vliv na reprodukci modrásků rodu *Phengaris*.

Součástí plochy D1 je také lesní porost, který od okrajové části tvoří jasan a osika, v porostu pak habr, buk a dub. Listnaté porosty v tomto regionu (severní hranice Českého středohoří a jižní expozice) se obecně vyznačují velmi vysokou druhovou diverzitou. Problematika nutné přítomnosti mrtvého dřeva je zde limitována ze strany okolní zástavby, kdy jsou odstraňovány i silné kmeny a polomy. Možné řešení by byla instalace cedule s hrozbou pokuty. Veškeré poznatky týkající se lesních druhů doporučujeme zohledňovat také v sousední PR Holý vrch u Jílového.

Plochy D2 a D3

Porosty trnek a keřových vrb by místy mohly být jednou 1x za deset let částečně redukovány. Okolnosti týkající se přesahu ZCHÚ do lesních porostů jsou prakticky totožné s předchozí plochou D1. Výrazně potencionální plocha pro střevlíka *Carabus auratus* – jeho potvrzení, případně pravidelný monitoring by zde byl nanejvýš žádoucí i z hlediska obecných znalostí o regionu.

plocha E V horní části louky chybí živné krvavce, spodní část udržovat na podporu přítomnosti živné rostliny, vyloučit pastvu v místech výskytu krvavce, lze oplotit vybrané segmenty. Podle vývoje zavést řízenou seč s ponecháváním nedokosků (minimálně 20 % celkové rozlohy plochy) v blízkosti výskytu krvavce. Patrně by bylo vhodné přistoupit k rozšíření (dosetí na mírně disturbovaný povrch půdy) populací krvavce. Nejvhodnější k takové činnosti je část louky nejbližší k souvislejšímu lesu, která je nejvlhčí.

V severní části plochy a v okolí cesty při východním okraji se nachází velké množství poškozených a dutinných dubů, které hrají velmi významnou roli v přítomnosti saproxylických brouků. V případě vývrátů či nutné údržby musí být v lokalitě zachovány k přirozenému rozkladu jak dutinné části kmenů a silnější větve, tak kořenové soustavy i drobnější potěžeby zbytky. Alej dubů při cestě je na mnoha místech využita koloniemi mravenců celé řady druhů, vč. významných hostitelských (výrazné zastoupení druhu *Lasius fuliginosus*). Velmi problematický je zde silný tlak jelení zvěře, patrný v horních částech plochy, kde dochází k rozsáhlým disturbancím a erozi okrajů lesních porostů. Přemístěna by měla být příkrmná zařízení a nevhodné by zde bylo i využívání újedí.

Výrazně potencionální plocha pro střevlíka *Carabus auratus* – jeho potvrzení, případně pravidelný monitoring by zde byl nanejvýš žádoucí i z hlediska obecných znalostí o regionu.

plocha F– Hospodařit pouze režimem seči ve vhodném termínu z hlediska modrásků (tj. do 10. – 15. 6.) a s ponecháváním nepokosených pásů o rozloze 15% plochy. Nadále monitorovat stav. Výrazně potencionální plocha pro střevlíka *Carabus auratus* – jeho potvrzení, případně pravidelný monitoring by zde byl nanejvýš žádoucí i z hlediska obecných znalostí o regionu.

Ostatní návrhy opatření

Z nelesních dřevin v ZCHÚ jsou přítomny hlavně ovocné stromy, které jsou významným pylonosným zdrojem a vzhledem k jejich stáří, lze předpokládat také vývoj některých saproxylických brouků v dutinkách a na odumřelé dřevní hmotě v koruně. Dalším typem dřeviny na nelesních pozemcích jsou keřové vrby a trnky, jenž mají velký pylonosný význam v jarním období, v případě vrb vzniká v jejich opadu (zvláště na podmáčených místech) specifický biotop. Problematikou je v tomto ohledu úkrytová atraktivita zvěře v keřích, která může být v dlouhodobém měřítku (cca 1x za 10 let) alespoň částečně eliminována výřezem, např. ¼ celkové keřové plochy. Starší stromy ostatních druhů zde rostou hojně v mezích a v okrajích lesních porostů, přičemž největší význam mají hlavně staré a poškozené duby, dále také jasan, třešň, habry, břízy a osiky.

Meze a okraje lesních porostů mají velmi vysokou atraktivitu pro mravence rodu *Formica*, jejichž hnízda a kupy jsou specifickým prostředím pro myrmekofilní hmyz (potvrzeny druhy např. myrmekofilní drabčici *Euconnus pragensis* a *Quedius brevis*, mršník *Dendrophilus pygmaeus* a druh

Monotoma angusticollis). Ve vazbě na následující odstavec je pro jejich podporu možné ponechávání vyšších pařezů k přirozenému rozkladu v lesních okrajích, kde přichází v úvahu také další významný hostitel, mravenec *Lasius brunneus*, příp. *L. fuliginosus*.

Lesní části rezervace (byť minimálního zastoupení v celém ZCHÚ) mají prakticky totožný charakter s navazující PR Holý vrch u Jílového. Významných saproxylických brouků zde byla potvrzena a komentována celá řada a v tomto ohledu patří území do druhově velmi diverzních regionů! Zachování dřevní hmoty k přirozenému rozkladu má zásadní význam, jak v podobě dutinných částí kmenů, silnějších větví, tak např. pařezů. Terrikolní relikty prosperují naopak na ležících drobnějších větvíčkách, kde se vyvíjejí v plodnicích tvrdohub. K této ekologické skupině patří jeden z nevýznamnějších výsledků průzkumu v roce 2022 – nosatec *Kyklioacalles navieresi*, jenž je v rámci ČR znám z pohraničních Krušných hor a dle současných poznatků také Labských pískovců. Z ostatních příbuzných jsou zde přítomni *Acalles fallax* a *Echinodera hypocrita*. V druhové skladbě jsou znatelné teplomilné druhy vázané na duby, z nichž tesařík *Anoploclera sexguttata* je dokonce prvním nálezem pro území Labských pískovců. Jeho výskyt je dlouhodobě na severu Čech sledován pouze v Českém středohoří.

Tvorba tůní pro podporu vodního a mokřadního hmyzu, by měla své opodstatnění především v letech s jarním srážkovým deficitem, který má pro tato společenstva na jižních svazích velmi negativní dopad. V těchto obdobích by litorály tůně a navazující hygrofilní vegetace v okolí mohly vytvořit refugia pro přežití významnějších druhů, včetně modrásků *Phengaris* spp. Pravděpodobné je také využití tůní obojživelníky v době reprodukce, ale pravděpodobnou hrozbou by byl disturbační a eutrofizační vliv zvěře. V tomto ohledu by tůně a jejich okolí mělo být oploceno. Jejich umístění by bylo vhodné do přechodových zón podmačených olšin a navazujících svažitých pramenišť.

Péče o populace obojživelníků a plazů

Podporu plazů lze provést tvorbou nových atraktivních míst v rozvolnění lesního okraje - lokální výřez náletů, zlepšení expozice kamenných snosů, ostružiníšť atd. Plazníky (komposty) a hromady kletí jsou na lokalitě přítomné v dostatečném množství, i v tomto případě jejich občasné obsekání zlepší expozici.

Podpora obojživelníků spočívá ve vytváření tůň s vazbou na prameniště, periodické toky a podmačené okraje porostů, vzhledem k vysokým stavům zvěře zvážit jejich oplocení. (např. plocha A, C, D).

g) zásady jiných způsobů využívání území

Nenavrhují se.

3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území

a) lesy na lesních pozemcích

Viz kap. 3.1.1., 2.2, 2.5.1. - z důvodů uvedených v těchto kapitolách nejsou lesní pozemky vyčleňovány to samostatné tabulky dílčích ploch a jsou zařazeny do Přílohy č. 2.1. - Popis dílčích ploch a objektů na nelesních pozemcích a výčet plánovaných zásahů v nich.

e) ekosystémy mimo lesní pozemky

Zdůvodnění a podrobný popis zásahů a opatření je uveden v příloze a v předchozích částech plánu péče.

Příloha:

T2 - Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich

3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností

Ochranné pásmo tvoří komplex rozlehlých lesních porostů, dále přírodní památku obklopují pastviny a částečně rozptýlená zástavba sídelních útvarů Jílové u Děčína a Kamenec.

Lesní porosty ochranného pásma tvoří dubohabřina převážně sukcesního charakteru (pod Holým vrchem). Pro zachování charakteru typu biotopu je důležité zachování přirozené skladby stromového patra a udržování nízkých stavů zvěře.

Je třeba dbát na funkčnost zařízení, které odděluje PP od okolních pastvin. V případě porušení plotu by dobytek a koně, pasoucí se na pastvinách, mohli vnikat na území PP.

Péče o louku v ochranném pásmu segmentu C je nutné sladit s managementem louky v PP, neboť se jedná o identický porost s bohatou populací prstnatce májového uměle rozdělený hranicí ZCHÚ. Seč provádět 1 až 2x ročně po odkvětu orchidejí.

3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu

MZCHÚ je v terénu vyznačena viditelně a zřetelně. V průběhu trvání plánu péče bude nutné značení udržovat a obnovit.

3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území

Nenavrhují se.

a) vyhlášovací dokumentace

Změny ve vyhlášovací dokumentaci se nenavrhují.

b) návrhy potřebných správních rozhodnutí o výjimkách, povoleních nebo souhlasech

Nenavrhují se.

c) ostatní

3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností

Území PP není ohroženo nadměrným rekreačním nebo sportovním využíváním území, není potřeba regulace tohoto způsobu využívání.

3.6 Návrhy na vzdělávací a osvětové využití území

Na vytipovaných místech lze umístit informační tabule pro veřejnost. Tabuli by bylo vhodné doplnit mapou ZCHÚ a informacemi týkajícími se i prováděného managementu. Pořádání odborných exkurzí.

3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území

- Botanický průzkum – interval 5 let (flóra, vegetace).
- Monitoring prstnatce májového a dalších významných druhů (např. hadí mord nízký, vstavač osmahlý, pcháč bezlodyžný) – každoroční sčítání kvetoucích rostlin.
- Monitoring prstnatce májového pomocí dronu – interval 5 let. Pokračovat na segmentech A, B, D1 a přidat segment C.
- Pravidelný monitoring populací modrásků rodu *Phengaris* v rozsahu 1x 5 let, optimálně 1x 2 roky, včetně sledování výskytu živného krvavce *S. officinalis*. Výsledky monitoringu by měly sloužit k zhodnocení účinnosti ochranné péče a k jejímu dalšímu směřování.
- Území je součástí recentního výskytu (cf. Blažej 2022) kriticky ohroženého střevlíka *Carabus auratus* Linnaeus, 1761. Jeho potvrzení, případně i pravidelný monitoring by zde byl nanejvýš žádoucí z hlediska obecných znalostí o regionu.
- Zoologický průzkum obratlovců, především ptáků, plazů a obojživelníků. 1x za dobu platnosti plánu péče.

4. Závěrečné údaje

4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů činností)

Druh zásahu (činnost)	Odhad množství (např. plochy)	Četnost zásahu za období plánu péče	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
Vyřezání náletů, redukce nežádoucích dřevin, srovnání povrchu	0,5 ha	2x	70000,-
Obnova pruhové značení, údržba a obnova hraničníků	6981 m	2x	40000,-
Údržba a rozšíření informačního systému	2 ks	2x	15000,-
Kosení travních porostů hrazené z PPK	1,3 ha	12x	600000,-
Monitoring a průzkum	6 ks	dle 3.7.	300000,-
Extenzivní pastva	1 ha	5x	150000,-
Opatření na podporu plazů, plazníky, obsekání kamenných snosů	2 ks	2x	30000,-
Opatření na podporu obojživelníků – drobné periodické tůně	3 ks	1x	50000,-
Dosev krvavce totenu	2 lokality	5x	80000,-
N á k l a d y c e l k e m (Kč)			1 335 000,-

4.2 Použité podklady a zdroje informací

Literatura:

Bauer P., Tutková J. (2018): Záznam z kontroly. – Ms. (depon in knihovna Správy CHKO Labské pískovce, Děčín).

Bělohoubek J., Hůda V. (2017): Monitoring populací vybraných zvláště chráněných druhů rostlin pomocí UAV. Závěrečná zpráva. – 9 p. + 8 p. append., Ms. (depon in knihovna Správy CHKO Labské pískovce, Děčín).

Hůda V., Kazda L. (2018): Monitoring populací vybraných zvláště chráněných druhů rostlin pomocí UAV. Mapa. – elektronický dokument uložený na serveru Správy NP České Švýcarsko a CHKO Labské pískovce.

Chmelová K. (2018): Záznam z kontroly. – Ms. (depon in knihovna Správy CHKO Labské pískovce, Děčín).

Kazda L. (2019): Pořízení podrobné fotomapy a záznam stavu populace *Dactylorhiza majalis* v kulminaci jejich vegetační doby. Lokalita „Pod lesem“. Závěrečná zpráva. – 3 p., Ms. (depon in knihovna Správy CHKO Labské pískovce, Děčín).

Marková I. (2022): Mapování a monitoring cévnatý rostlin v Labských pískovcích (Českém Švýcarsku), prstnatec májový, PP Pod lesem. – 15 p., Ms. (depon in knihovna Správy CHKO Labské pískovce, Děčín).

Tutková J. (2015): Záznam z kontroly. – Ms. (depon in knihovna Správy CHKO Labské pískovce, Děčín).

Hejduk J., Blažej L. & Černý J. (eds) 2022: *Zoologický průzkum PP Pod lesem (Jílové u Děčína, severní Čechy) - brouci (Coleoptera) a motýli (Lepidoptera)*. Msc. Depon. In Správa CHKO Labské pískovce a NP České Švýcarsko, Krásná Lípa. 62 pp. + databáze MS EXEL (1054 údajů).

Hejduk Jiří, Hejduk Vojtěch & Blažej Lukáš 2022: *Zoologický průzkum PP Pod lesem (Jílové u Děčína, severní Čechy) - obojživelníci (Amphibia) a šupinatí (Squamata)*. Msc. Depon. In Správa CHKO Labské pískovce a NP České Švýcarsko, Krásná Lípa, 28 pp. + databáze MS EXEL (14 údajů).

BLAŽEJ L. 2020: Záznam z provedené kontroly ZCHU dle § 85 zákona č. 114/1992 sb, o ochraně přírody a krajiny (státní dozor v ochraně přírody) . PR Pod lesem. Unpublished manuscript. Deposited in: Správa NP České Švýcarsko, Krásná Lípa, 3 pp.

BLAŽEJ L. 2022: Výskyt střevlíka *Carabus auratus* v severních Čechách. Závěrečná zpráva. Nepublikovaný rukopis, uložený na Krajském úřadě Ústeckého kraje, Ústí nad Labem, 7 pp.

- BRŮHA P. & MICHALEGA M. 2020: PR Holý vrch u Jílového. Inventarizace vybraných skupin saproxylického hmyzu a epigeických predátorů. Unpublished manuscript. Deposited in: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 51 pp.
- BRŮHA P., BLAŽEJ L., MICHALEGA M. & MORAVEC P. 2022: Příspěvek k fauně brouků (Coleoptera) Labských pískovců (severní Čechy). Sborník Severočeského Muzea, Přírodní Vědy 40: 175–239.
- ČÁMSKÁ K., PAVLÁSEK J., BEZDĚČKA P., BEZDĚČKOVÁ K. & HADINCOVÁ V. 2011: Studie vlivu managementu na početnost a populační dynamiku modráška bahenního (*Phengaris nausithous*) a modráška očkovaného (*Phengaris teleius*) v závislosti na jejich hostitelských mravencích r. *Myrmica* a živné rostlině *Sanguisorba officinalis* v povodí Jílovského potoka. Unpublished manuscript. Deposited in: Správa CHKO Labské pískovce, Děčín, 68 pp.
- ČERNÝ J. 2010: ZCHÚ Holý vrch – Lepidopterologický průzkum. Unpublished manuscript. Deposited in: Správa CHKO Labské pískovce, Děčín, 12 pp.
- ČERNÝ J., REJL S. & WIZURA M. 2018: Příspěvek k fauně motýlů (Lepidoptera) Českého středohoří v okolí města Děčín (severní Čechy). Sborník Severočeského Muzea, Přírodní Vědy 36: 89–260.
- ČÍŽEK L. & HAUCK D. 2022: Monitoring a mapování vybraných druhů rostlin a živočichů a inventarizace maloplošných zvláště chráněných území v národně významných územích v České republice. Inventarizační průzkum fytofágních brouků a epigeických predátorů v PR Pod lesem. Unpublished manuscript. Deposited in: Agentura ochrany přírody a krajina ČR, Praha, & Správa NP České Švýcarsko, Krásná Lípa, 7 pp.
- STREJČEK J., BLAŽEJ L., TRÝZNA M., ŠKODA R. & BAUER P. 2020: Fytofágní brouci Labských pískovců (Coleoptera: Chrysomeloidea, Curculionoidea). Sborník Severočeského Muzea, Přírodní Vědy 38: 63–201.
- VRABEC V. 2009: Vyhodnocení současného stavu populací modrásků rodu *Phengaris* (dříve *Maculinea*) na vybraných lokalitách v údolí Jílovského potoka mezi Děčínem a Libouchcem a návrh na jejich podporu. Unpublished manuscript. Deposited in: Správa CHKO Labské pískovce, Děčín, 28 pp.
- VRABEC V. 2021: Dílčí zpráva o monitoringu modrásků *Phengaris* za rok 2021: Ludvíkovice, Jílové U Děčína – PP Pod lesem a okolí, Tisá, Petrovice – Olšový potok na území CHKO Labské pískovce. Unpublished manuscript. Deposited in: Správa CHKO Labské pískovce, Děčín, 60 pp.
- VRABEC V. 2022: Zpráva o monitoringu modrásků *Phengaris* za rok 2022: Jílové U Děčína – PP Pod lesem a okolí, Petrovice – Olšový potok na území CHKO Labské pískovce. Unpublished manuscript. Deposited in: Správa CHKO Labské pískovce, Děčín, 40 pp.

4.3 Seznam používaných zkratk

AOPK ČR – Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky

EVL – evropsky významná lokalita

IUCN – International Union for Conservation of Nature (Světový svaz ochrany přírody)

CHKO – chráněná krajinná oblast

CHOPAV – Chráněná oblast přirozené akumulace vod

KN – katastr nemovitostí

OP – ochranné pásmo

PK – parcelní katastr

PP – přírodní památka

PR – přírodní rezervace

ZCHÚ – zvláště chráněné území

4.4. Podklady pro plán péče zpracoval

Správa NP České Švýcarsko

Plán péče není dílem autorským, ale úředním podle § 3 písm. a) zákona č. 121/2000 Sb. (autorský zákon).

5. Přílohy

Tabulky:

Příloha T2 - **Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich**
(Tabulka k bodům 2.4.2, 2.4.3 a 2.4.4 a k bodu 3.1.2).

Mapy:

Příloha M1 - **Orientační mapa s vyznačením území**

Příloha M2 - **Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma**

Příloha M3 - **Mapa dílčích ploch a objektů**

Vrstvy:

Příloha V1 - **Digitální grafické znázornění průběhu hranic dílčích ploch**

Fotografie:

Příloha F1 – **Vybraná fotodokumentace**

Protokol o způsobu vypořádání připomínek, kterým se zároveň plán péče schvaluje

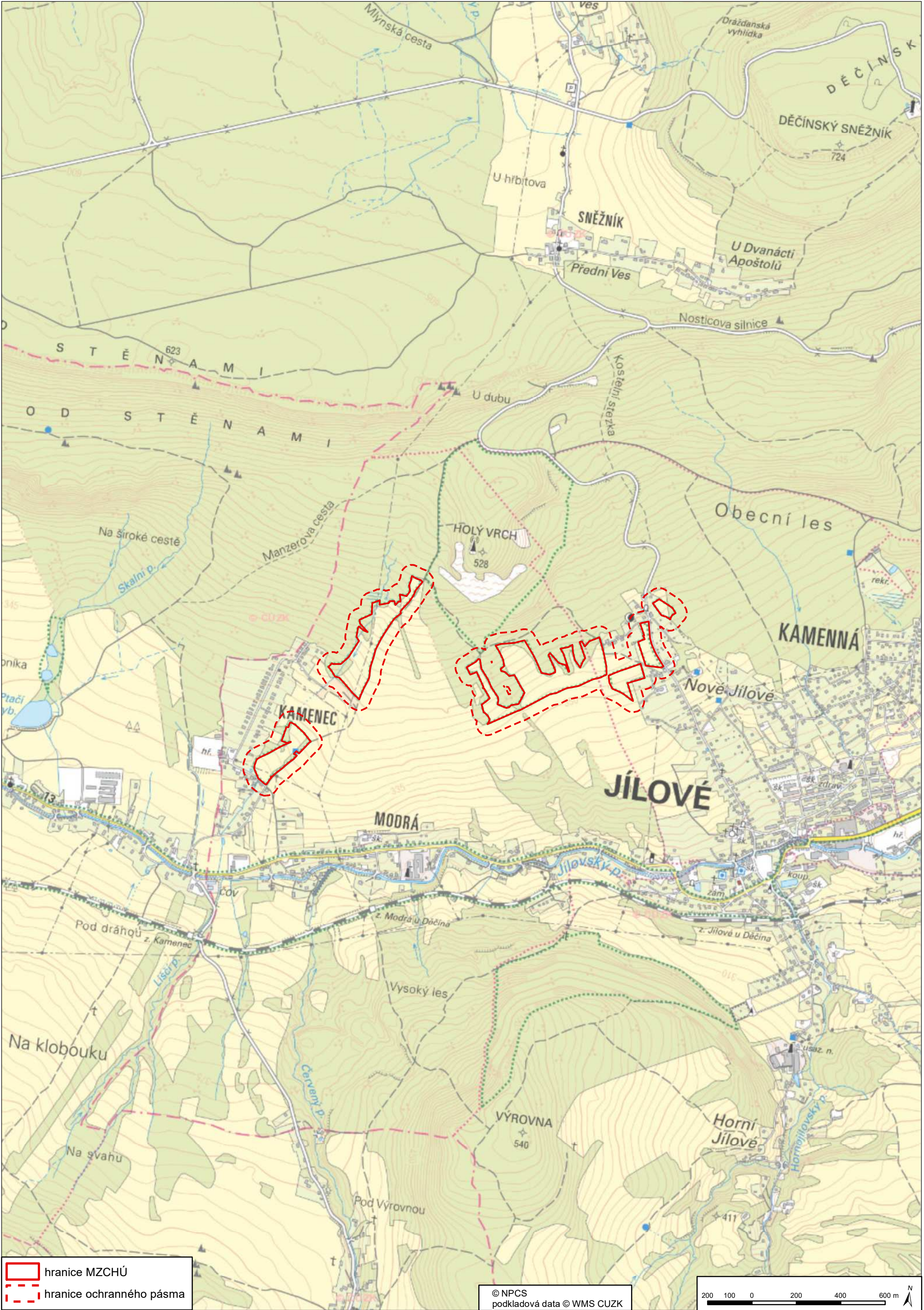
Tabulka T2: Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich

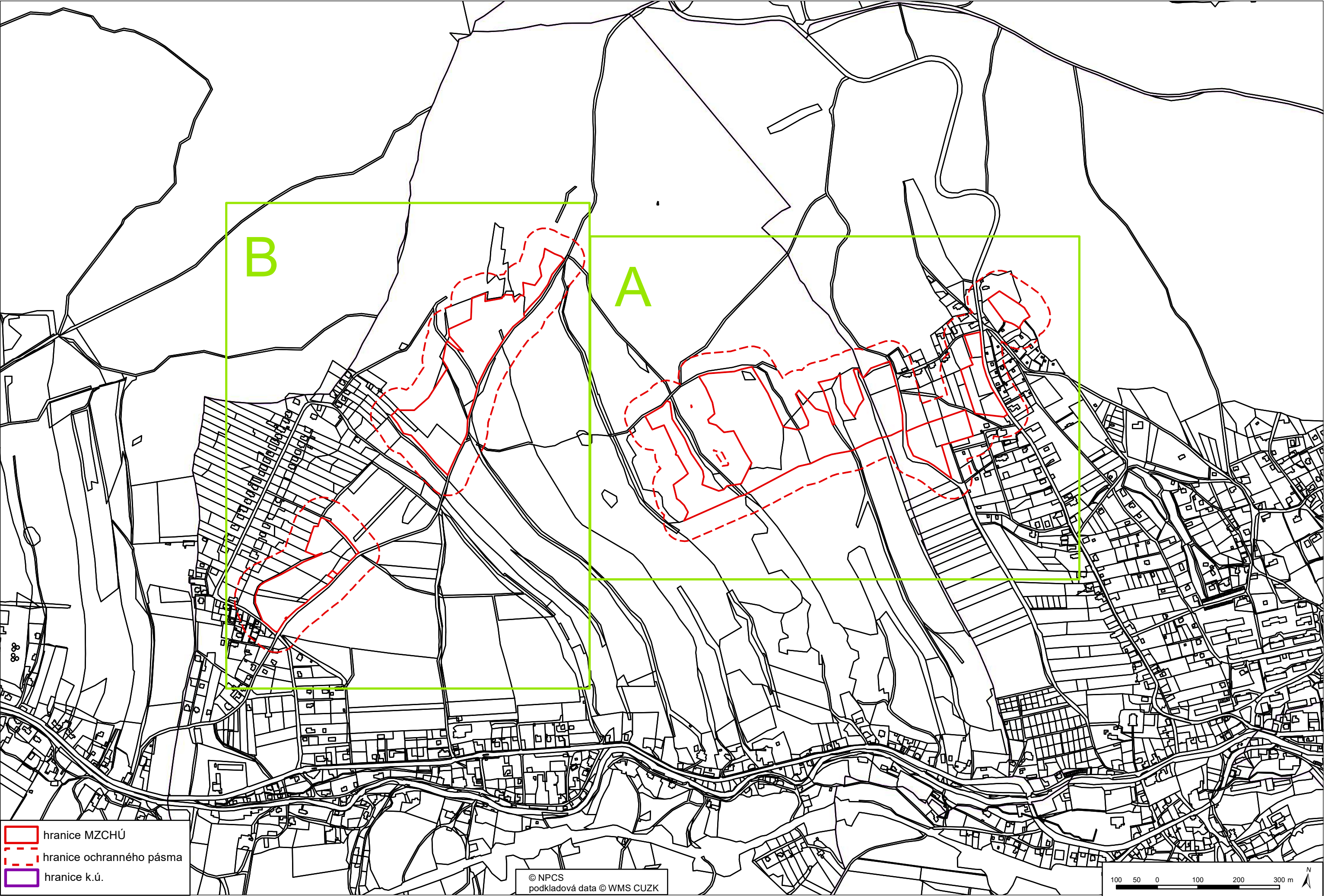
označení dílčí plochy	dílčí plocha	výměra (ha)	stručný popis charakteru plochy nebo objektu a dlouhodobý cíl péče	doporučený zásah	naléhavost	termín	interval provádění	poznámka
A		0,33	<p>Mozaika hygrofilních a mezofilních luk</p> <p>Střídavě vlhká bezkolencová louka (T1.9) s bohatou populací prstnatce májového – převládající společenstvo</p> <p>Vlhká pcháčková louka (T1.5) – podmáčená místa v SV části plochy</p> <p>Mezofilní ovsíková louka (T1.1). – nejsušší místa v JZ části plochy</p> <p>Populace prstnatce májového.</p> <p>Cíl péče: Zachování ekosystému v dostatečné rozloze s výskytem charakteristických druhů rostlin.</p>	ruční kosení, odklizení a likvidace biomasy	1	15. 6.–15. 9.	1x ročně	
B		0,95	<p>Mozaika mezofilních až hygrofilních luk</p> <p>Střídavě vlhká bezkolencová louka (T1.9) s bohatou populací prstnatce májového, vykazující místy přechod k sušším typům luk – převládající společenstvo</p> <p>Mezofilní ovsíková louka (T1.1) – nejsušší místa v SZ části plochy</p> <p>Populace prstnatce májového a modrásků rodu Phengaris.</p> <p>Cíl péče: Zachování ekosystému v dostatečné rozloze s výskytem charakteristických druhů rostlin.</p>	ruční kosení, odklizení a likvidace biomasy	1	15. 6.–15. 9.	1-2x ročně	<p>omezeně možno ponechat neposečené části (modrásek)</p> <p>na plochách s třtinou křovištní pravidelná častější seč</p>

C		1,21	Střídavě vlhká bezkolencová louka (T1.9) s bohatou populací prstnatce májového, vykazující místy přechody k sušším typům luk. Populace prstnatce májového a modrásků rodu Phengaris. Cíl péče: Zachování ekosystému v dostatečné rozloze s výskytem charakteristických druhů rostlin.	mechanizované kosení, odklizení a likvidace biomasy	1	do 10.6. a od 15.9. do 15.10.	1-2x ročně	mozaikovitá seč (modrásek), první seč provádět po odkvětu orchidejí v místech jejich výskytu.
D	D1	0,55	Vlhká pcháčová louka (T1.5) s hojným výskytem prstnatce májového a sítiny ostrokvěť Trvale podmáčená louka s lučním prameništěm. Populace prstnatce májového. Cíl péče: Zachování ekosystému v dostatečné rozloze s výskytem charakteristických druhů rostlin.	mechanizované a ruční kosení, odklizení a likvidace biomasy	1	od 15. 6 do 30.8.	1x ročně	ruční kosení provádět v trvale podmáčené ploše, pokud nebude možné zajet lehkou mechanizací. Seč po odkvětu orchidejí.
	D2	4,89	Střídavě vlhká bezkolencová louka (T1.9) vykazující místy přechody k sušším typům luk Louka s ostrůvky ovocných stromů a křovin, s rákosinou v místě lučního prameniště. Cíl péče: Zachování ekosystému v dostatečné rozloze s výskytem charakteristických druhů rostlin.	mechanizované kosení, odklizení a likvidace biomasy	1	do 30.8.	1x ročně	možnost přepasení
				výřez náletu (přiléhající plocha G)	2	mimo vegetační období	dle potřeby	
	D3	1,59	Střídavě vlhká bezkolencová louka (T1.9) vykazující ve spodní části přechod k sušším typům luk Cíl péče: Udržet, případně zvýšit druhovou diversitu.	mechanizované kosení, odklizení a likvidace biomasy	1	do 30.8.	1x ročně	možnost přepasení
				výřez náletu (přiléhající plocha G)	2	mimo vegetační období	dle potřeby	

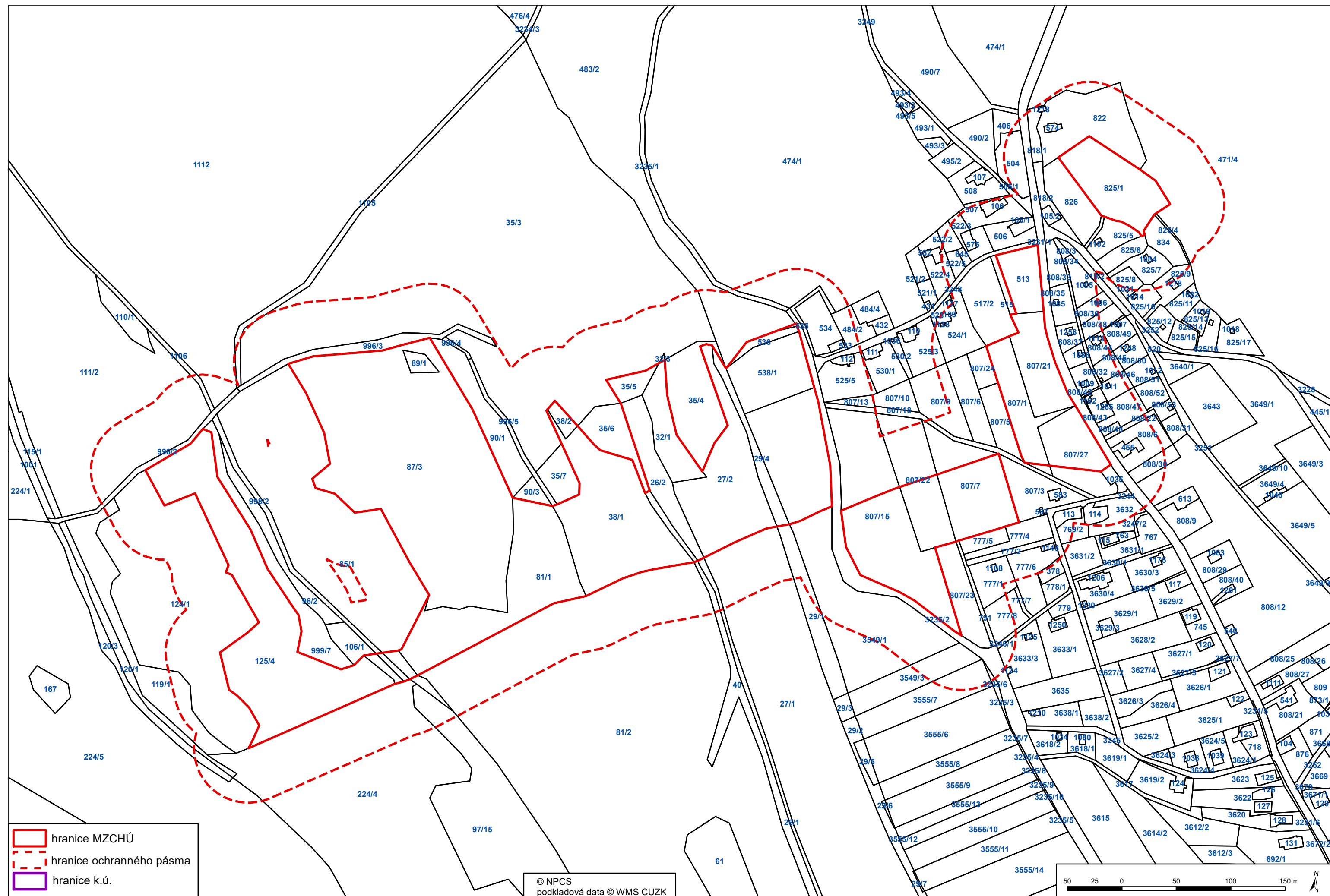
E		3,45	<p>Soustava 3 luk</p> <p>Suchý typ střídavě vlhké bezkolencové louky (T1.9) s hojným výskytem sverepu vzpřímeného – vykazující přechody k sušším typům luk – převládající společenstvo</p> <p>Vlhká pcháčová louky (T1.5) – fragment v SZ části nejseverněji položené louky</p> <p>Cíl péče: Zachování ekosystému v dostatečné rozloze s výskytem charakteristických druhů rostlin.</p>	mechanizované kosení, odklizení a likvidace biomasy	1	do 30.8.	1x ročně	v okrajových částech luk se vyskytuje třtina křovištní.
				výřez náletu (přiléhající plocha G)	2	mimo vegetační období	dle potřeby	
F		3,45	<p>Suchý typ střídavě vlhké bezkolencové louky (T1.9) s hojným výskytem sverepu vzpřímeného – převládající společenstvo</p> <p>Mezofilní ovsíková louka (T1.1) – severní část plochy</p> <p>Cíl péče: Udržet, případně zvýšit druhovou diversitu.</p>	mechanizované kosení, odklizení a likvidace biomasy	1	do 15.10.	1-2x ročně	
G			Okraje luk s porosty křovin. Na ně navazují lesy (dubohabřiny, olšiny).	výřez náletu	2	mimo vegetační sezónu	dle potřeby	

M1 Orientační mapa PP Pod lesem

M2 Katastrální mapa PP Pod lesem (A)

Map of the settlement of MZCHÚ showing cadastral boundaries, protective zone boundaries, and cadastral boundaries. The map includes numerous numbered plots and a legend in the bottom left corner. A scale bar and north arrow are located in the bottom right corner.

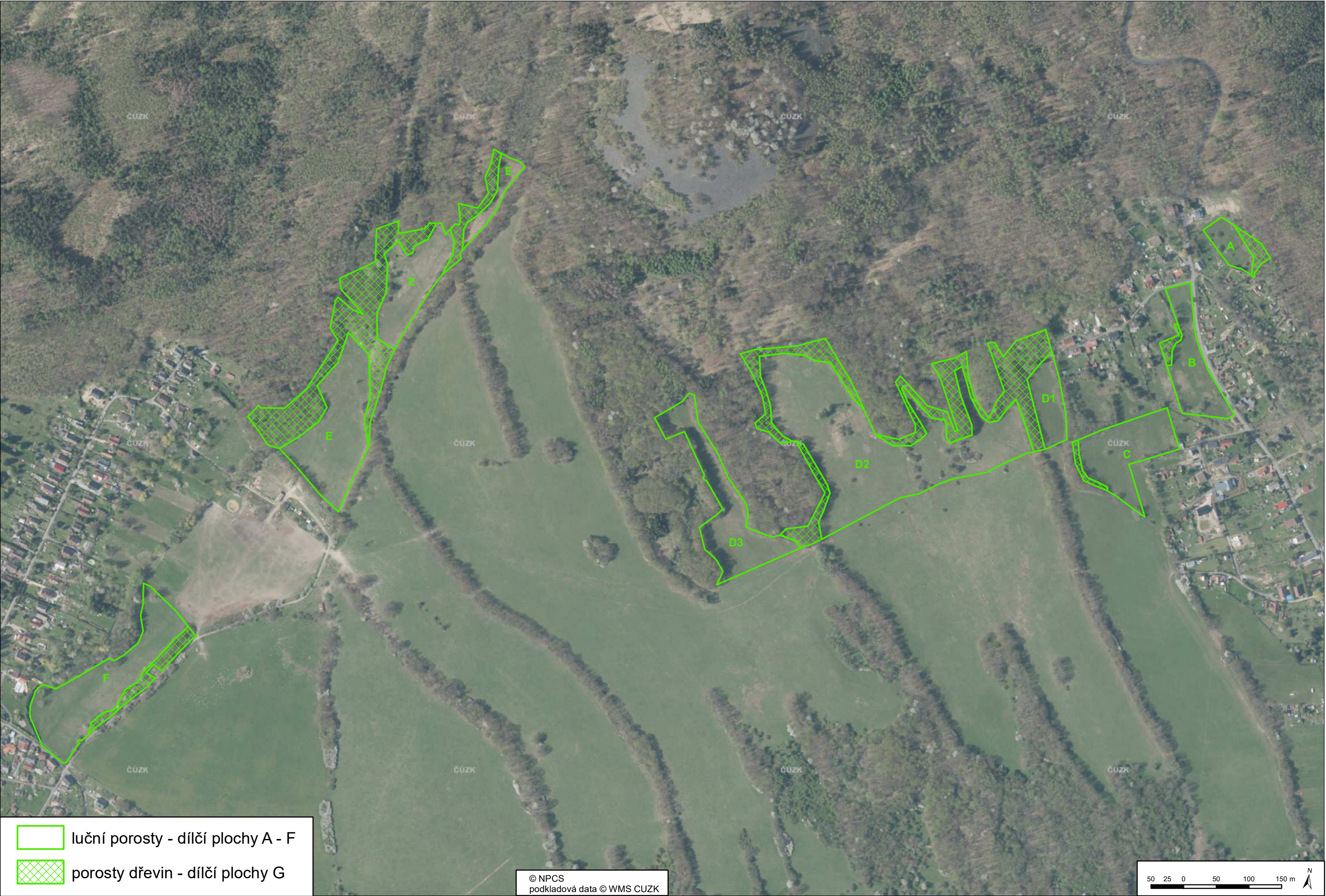
Legend:

- hranice MZCHÚ (Settlement boundary)
- hranice ochranného pásma (Protective zone boundary)
- hranice k.ú. (Cadastral boundary)

Scale: 0 to 150 m. North arrow pointing up.

© NPCS
podkladová data © WMS CUZK

M3 Mapa dílčích ploch PP Pod lesem

Populace prstnatce májového v jednotlivých segmentech

Louka	Populace	Počet kvetoucích rostlin
Louka č. A	Populace č. 1 (P1)	334
	Populace č. 2 (P2)	34
	Populace č. 3 (P3)	27
	Populace č. 4 (P4)	42
Celkem:		437
Louka č. B	Populace č. 1 (P1)	151
	Populace č. 2 (P2)	14
	Dílčí populace č. P2a – P2e	(4+3+3+1+3)
	Populace č. 3 (P3)	53
	Populace č. 4 (P4)	61
Celkem:		279
Louka č. C	Populace č. 1 (P1)	26
	Populace č. 2 (P2)	1
	Populace č. 3 (P3)	38
Celkem:		65
Louky č. D1	Populace č. 1 (P1)	216
Celkem:		216

- populace prstnatce májového
 dílčí segment

